

ՄԷ ՆՄԵԼՅԻ

Ն Ե Վ Ե Տ Ի Ս

ՍԵՆԵ 1.

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1.

1852

ՃԻԼՏ 2.

ՔԵԱՆՈՒՆԻ ԵՎԼԵԼ 1.

ԻՆՍԱՆԻՅԵԹԵ մէնֆաթը քիւլիէսի իլէ պերա պէր, մազարրաթը քէսիրէսի օլան մէվատը միւթէնէ վիէնին պիրի տախի էմը Լէպաթ Եանի պասմա մատտէսի տիր քի, մէնֆաթընը ճէրպ. վէ մազարրաթընը տէֆ իչիւն, հէր տէվլէթ վէ հէր միլլէթ պու մատտէի էհիմէի պիր նիզամ Թահթընա վազ, վէ նասըն, մուամէլաթը քալէմիյէտէ տախի, պիր պիրի հագգընտա հատտը իթիտալի Թէճաուզ իթմէմէսի զըմնընտա, պիր տայրէի ուսուլէ Էտիսալ խլէմիչլէր տիր: Պու նիզամ վէ ուսուլէ պիլ վիճուհ րայէթը Թամմէմիզ օլտրագ, նէշը խլէտիյիմիզ րէսալէտէ, տէվլէթ, վէ միլլէթ վէ մէզհէպ վէ շախսա տօգուհնաճագ հալաթտէն էզհէր ճիհէթ սարֆը նազար օլունաճազը պէտիհի վէ աշլէքեար իտէ տէ, իշհանը նոտ տէ պու պսպտէ վէսիլէյի սուի զանն օլաճաք ճիւզէի պիր իլիւ շէք տախի պըրագմամագ, վէ մէրամը սահիհիմիզ, լիտանը ախէրէ աշնա օլմայան վէ Թահսիլինէ վազթ ու չորէլէրի պուլունմայան զէվաթը, մանզարայը վուգուաթը ճիհանտէ Թէհի տէսթ պրագմայարագ պու Եիւզտէն քէնտիլլէրինէ, վէ անլէր իլէ միլլէթիմիզէ աճիզանէ պիր իրզմէթը խայրիէ Էտա իթմէք աէն իպարէթ օլտուղւնու ֆիլիլէն տախի իպրազ իթմէք իւզըէ պու մահալտէ պիթէքրար իլան վէ իֆատէյէ մէճպուր օլուպ, Էֆքեարը խալիսէմիզէ հիւրմէթէն հիւսնիւ գապուլէ շայան վէ քէսրէթլէ գրանթինէ Թէնէզլիւ վէ բազպէթ պույրուլտու զի հալտէ, իլէրիւտէ օն պէչտէ պիր վէ պէլքիմ տահա սըգճա նէշրինէ տէվամ օլունաճազը տախի վատ վէ պէւան օլունուր:

Տէօրտունձիւ Ֆրէտրիք Կիլլեօմ գրաւ, 1795 հոկտեմբեր 3 տէ տօղուպ, 1840 մայիս 25 տէ, փէտէրի իւշիւնձիւ Կիլլեօմ գրաւըն եէրինէ թախթա չըքմըշ, վէ 1823 նոյեմբեր 17 տէ, Պափիէրա գրաւընըն գըզը Լիլիգապէթ Լուիգ իլէ նիքէահ օլմուշ տուր վէ պիլա վէլէտ օլտուղունտան վարիսի տէվլէթի քէնտինտէն իւշ եաշ քիւշիւք, Ֆրէտրիք Լուի Կիլլեօմ նամ քարտաշը տըր :

Գրաւը միւշարալէյին իւշ քարտաշը վէ իւշ գըզ գարտաշը : վէ պիւր ամուշապ հայաթտա օլուպ, ալթը էրքէք վէ եէսի գըզ, պիրատէր վէ հէմէրէ վէ ամուշապատէէրի վար տըր, վէ գըզ գարտաշէրինն պիւրի Բուսիա Իմրէրաթօրունուն վէվլէսի տիր :

Ս Պ Ա Ն Ի Ա

Գրալիչա իքինձի Մարի Իգապէլ Լուիգ. 1830 սեպտեմբեր 28 թարիխիլէ տիւնեայէ կէլիպ, իւշ եաշնտա իքէն փէտէրի եէտինձի Ֆրտինանտօնուն վէֆաթընտա վասի իտարէսինտէ օլարսագ թահթա չըքմըշ, վէ 1846 սեպտեմբեր 28 թարիխիլէ ամուշապատէսի Ֆրանսուա իլէ էվլէնիպ, միւշարալէյհէ տալիի գրալ փայէսի վէրիվիշ տիր, վէ շիմօրիլէ 14 սյըք պիր գըզ էվլատլէրի վար տըր :

Գրալիչայի միւշարալէյանըն Մարի Լուիգ նամ քէնտինտէն իքի եաշ քիւշիւք պիր գըզ գարտաշը օլուպ, ալթը սէնէ ագտիմ Լուի Ֆիլիքին քիւշիւք օլտու տիւք տըր Մօն Բանիլէ իլէ էվլէնիշ տիր վէ իքի գըզ էվլատլէրի վար տըր : Բէգապիք վալիտսի մարի քըիտին, վէ Շարլը վէ Ֆրանսուա նաման իքի ամուշապը վէ գըզ վէ էրքէք օն տէօրտ գատար ամուշապատէլէրի հայաթտա տըր լար :

Ն Ա Բ Օ Լ Ի

Իքինձի Ֆրտինանտ գրաւ 1810 յունվար 1 թարիխիլէ տիւնեայէ կէլիպ, 1830 հոկտեմբեր 26 տա գրաւ օլմուշ, վէ էվլէլա 1832 նոյեմբեր 9 տա էսպագ Սարտէնեա գրաւընըն գըզը Մարի Վրիստին իլէ, վէ սանիէն միւշարալէյհանըն վէֆաթընտան սօղրա, 1836 դեկտեմբեր 28 տէ Լէսգըրիա Իմրէրաթօրունուն եէ կէնի Մարի Թէրէզ իլէ էվլէնիշ տիր, վէ իլէ գրալիչաաընտան օլան Բրէնս Ֆրանսուա վարիսի տէվլէթի օլուպ հէնուզ օն ալ :

Թը եաշընտա տըր : Իրինձի գրալիչատան տէօրտ երբէք վէ տէօրտ գըզ էվիատը վար տըր :

Գրալը միշտալէհին տէօրտ երբէք վէ ալթը գըզ գարտաշը : վէ պիւ ամուճա վէ պիւ հալսը վէ իւշ պիւտտեր գատէտ հայաթտա տըր լար :

Պազիտի յոնվար այընպա Խաղըլաճա Կըր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԻՐ, ՏԱԽԻԻԻՅԷ

Թ Է Վ Ճ Ի Հ Ա Թ

- 5 'Նոյեմբեր Իօմէր ֆայիզ էֆէնտի Պիզա սանճաղընա (Չա նաք Ղալէսի) տէֆթէրտարը .
- " " Թրապուզան տէֆթէրտարը սապըք Բայիֆ էֆէնտի Իշէրի գայմագամը .
- " " Րիքեապը հիւմայիւն գաբուճու պաշըլարընտան Ագըլ պէյ Սէր'աշ գայմագամը .
- " " Տէրկեահը ալի գաբուճու պաշըլարընտան Պահա պէյ Պօլու գայմագամը նասպ վէ Թային պույրուլմուշ տուրլար :
- 13 'Նոյեմբ. Աղնամ միւտիրի վէ սուլթան քեահեասը սապըք Օսման էֆէնտի թիւթպէյի ճէլիլէի վէզարէթլէ Շէյի իւլ հարէմ վէ Սէրքէ վալիսի նասպ պույրուլմուշ տուր :
- " " Սըսըր միրալայէրինտէն Հասան պէյէ թիւթպէի միրիմիրանի Թէվճիհ գըլընմըշ տըր :
- 15 'Նոյեմբ. Բսթապլ ամիրէ փայէլիւլէրինտէն խազնետար հաղըթթը սէտարէթբէնահի Խուրշիտ էֆէնտի , Տէվլէթլիւ իօմէթլիւ Ատիլէ Սուլթան հաղըթթլէրինէ քէթիլիւտա նասպ վէ Թային պույրուլմուշ տուր :
- " " Սիւֆէթթիլ (Օսման էֆէնտի Լաղիսթան գայմագամը նասպ պույրուլմուշ տուր :

- 7 Նոյեմ. Ի՞նչ միլիթի Բաթրիկի Միթիմոս ազգ օլարուգ ,
 եէրինէ բաթրիքի սապըք Վերմանոս նասպ օլուպ ,
 չէնա կիւն սողրա Խաքիբայը շահանէյէ ազիմէթլէ
 Թալթիֆ պուլլուլմուշ տուր :
- 16 " Կախոնեան ֆազիլէթլիւ Նիկողոս վարդապետ հազ-
 րէթլէրի , Բաթուլիկ միլլէթի Բաթրիկի նասպ օ-
 լուպ , մահը հալըն երրմինձի Բէնչէնպէ կիւնիւ
 Խաքիբայը շահանէյէ ազիմէթլէ Թալթիֆ պուլ-
 րուլմուշ տուր :

Պօղազ իչինտէ քեային քէօյ վէ քասապալար Սթամպօլուն
 վարըշարը , վէ ասը պօղազ իչի տախի պէլտէյի մէզպուրէնին
 պիր ճատտէսի տէմէք օլուպ , հէր տէվլէթտէ մէրի վէ ճարի
 օլտուղու վէճհ իլէ մուհաֆազսյը ասայիշ վէ իսթիրահէթը
 ամմէ գազիյէի մաթլուպէսի , խուսուսիլէ պէօյլէ Թէճէմմիւ
 վէ միւրիւրկեան նաս օլան մահալտէ միւճէրէտ նիզամաթը
 մախսուսէ իլէ վիճիւտէ կէլէն ումուրու տախիլլէտէն պու-
 լունտուղու էճիլտէն , նիզամաթը միւլքիէ տախիլլէտէն պու-
 լունմայան էճնէպի Թէպասսընտան օլանլարըն տախիլլի մէմլէ-
 քէթտէ վաքօր իշլէթմէկէ իսթիհազլէրի օլմատըղը աշիքեար
 իսէ տէ , պիր մազարրաթը զուհուր իթմէտիքճէ պէրայի իա-
 թըր միւսաատէ գըլընմըշ օլուպ , մուախխարէն զուհուր իտէն
 գազեա վէ միւնսղաաթտէն տօլայը իշթիքեա վէ սըղըլաը չօ-
 ղալարաք ասայիշ նասէ սէքթէ արիզ օլտուղու Թէպէյիւն վէ
 Թէհազգուհ իթմիշ օլտուղունա մէպնի , մէնի էսպապընա Թէ-
 շէպպիւս օլունուպ , ֆազաթ վաքօր սահիպլէրինի տախի վի-
 յան ու զարարտէն վիգայէ իթմէք իւզըր պունտան պէօյլէ իւչ
 մահ գատար տահա եանի կէլէճէք փետըվարըն օն տէօրտիւնէ
 գատար միւսաատէ օլունուպ , միւտտէթը մէզպուրէ Թէմա-
 մընտա գաթիէն մէն վէ եասաք օլաճաղընը միւպէյին պիրէր
 գըլթա միւզէքքէրէի ըէսմիլէ ճանիպի պապը ալիտէն սէֆա-
 րէթլէրէ կէօնտէրիլմիշ տիր :

Արապիստան օրտուսու միւշէրի տէվլէթլիւ Սէհէմմէտ փա-
 շա , Հապրան ճիվաղլէրինտէ պուլունան տիւրգի էզգիպլէրի-
 նին քէօյ վէ քասապալէրինի մուհասէրէ իտիւպ , տայրէի իթա-

աթէ էտխալըրինէ սայ վէ իգտամ իյլէմէքտէ պուլունմուշ իսէ տէ , գըշ մէվսիմի թէգարրիւպի իլէ եաղմուր վէ չամուր չօղտլուպ , օ ճիվարտա օրտու իգամէթինէ մինատիպ մահալ պուլունմամտըղընտան , վէ տիւրգի շէյիլէրի տախի , պիր միւտտէթ միւթարէքէ թալէպ իտիւպ . նասիհատ վէ իլզամ թարիգիլէ էշգըպ կիւրիւհինի իսկեան իթմէկի վատ իյլէմիշէր օլտուղունտան , մերհամէթը սէնիյէ իգթիգասընտան քէնտիլէրիւնէ միւսատտէ պույրուլարապ , միւշիւրի միւշարիլէյհ օրտուսի իլէ պերապէր գըշ մէվսիմիտէ արամ վէ րահէթ իթմէք իւզընէ Շամ պէլտէսինէ աղիմէթ իյլէմիշ տիր :

Հէր սընըֆ թէպաայը սալթանաթը սէնիյէի զուլմէթը ճէհալէթտէն գուլթարմապ , վէ թահսիլի իլիւմնաֆիա վէ քիթապէթլէ քէսպըր սէրվէթ վէ ոսատէթ իթտիրմէք իւզընէ մէմալլէքի շահաննէնին հէր թէրաֆընտա մէքթէպ վէ մէտրէսէլէր քիւշատ վէ թանգիմինէ հիմմէթ վէ մուավէնէթ պույրուլտուղի միսիլու , Պօսնա էյալէթի ահալիսի հագգընտա տախի , թուգեան վէ իսեանլէրինտէն նաշի էվլէլա պիզզարուր մուալմէլէյի շէտիտէ վէ թէյտիպլեքէ իճրա օլունուպ , մուախիալրէն գապղէի իթաաթէ աուխուլլէրինտէն տօլայը , բույի մերհամէթ իպրապը վագթըր կէլմիշ օլմաղլէ էյալէթը մէզպուրէտէ տախի վաֆիր մէքթէպլէր թանգիմ օլունարապ լազըմ կէլէն մէհարէթլիւ հօճալարը , վէ իւշ պին պէշ եիւգ ճիլտ քիթապ տախի մէճճանէն ճանիպ տէվլէթը ալիյէտէն վէ Նիթանէտէն թէտարիք օլունարապ թէրթիպ վէ իրսալ գըլընմըշ տըր :

Իսթիգրազ մատտէսի ճանիպի տէվլէթը ալիյէտէն գապուլ օլունմայարապ , բէտու օլունտուղի հալտէ , պէտէլի օլան մէպլաղ պանգա աշըղընա մահսուպ օլմաք իւզընէ նագտէն կէօնտէրիլմիշ օլմաղլէ , պու խուսուս քիւլլիյէն թէսիլի պուլուպ գիլիւ գալէ վէսիլէ օլաճաք պիր սէր բիշթէսի գալմամըշ օլտուղու իսթիխպար գըլընմըշ տըր :

ԼԼԱՔՐԱՆԿԱ նոյեմբերին 11 ինճի կիւնի, Խնկիլթէրրատա, Բարլամենթօ մէճլիսի քիւշատ օլունուպ, վէ Գրալիչա հաշ-
մէթլիւ Վ իթթօրիա ճէնապլէրի պիզզաթ մէճլիսէ թէշրիֆ Է
տիւպ, նութգու րէսմիսինի սէյլէմիշ օլաուղու զազէթալէր-
տէ մուհարրէր տիր :

Ղէնէրալ Ուէլինթօնուն ճէնազէսի մահը մէզպուրուն օն սէքիզինձի կիւնիւ պու անէտէք միսլի կէօրիւլմէմիչ զիննէթ վէ իհթիշամ իլէ Լօնտրատա Սուրբ Պօլս քիլիսէսինաւ ամիրալ Նէլքընըն Եանընա կէօմիւլէճէք օլմաղլէ , այլն օն պիրինձի կիւնիւ Ուալմէր նամ չիֆթիքտէն թիմուր Եօլ իլէ Լօնտրայա նագլ օլունմուչ , վէ սէյր ու թամաշա իչիւն պիր պէօյիւք տիւ վանխանայէ վաղ օլունմուչ խէ տէ , իպթիտաքի կիւն քէօրէթը ճէմիյէթտէն պէչ ալթը քիչի չիննէիպ հէլաք վէ թէլէֆ օլմուշտուրյար :

Եւրոպայի իշխանները զազեթաւորեալ , ճէնէրալը միւշարալէնին ճէնազէ ալայը շու վէճն իլէ թէրթիպ օլունաճաք տէյի նազլ օլունուր : Ին էվվէլ ալթը ալայ փիատտ վէ սէքիզ ալայ սիվարի ասկէր . վէ պունլարտան սօղրա պիր ֆըրդա փիատտ թօփճու ասկէրի 17 թօփ իլէ , վէ պիր ֆըրդա սիվարի թօփճու ասկէրի 9 թօփ վէ էյրէթի թապէալէր իլէ էօնտէն կիտէճէք . պունլարտէն արգասընտան ճէնէրալար , պայրաքտարլար , մէմլէքէթլէրաէն կէօնտէրիլէն վէքիլլէր , մէմուրլէր , շէրաաթճլլար , միւլլէթ մէճլիսի՝ րէիսլէրիլլէ պէրապէր , վէ պունլարտան սօղրա ասըլգաաէ պէյլէր , փիսգոփուլար , տուգալար , վէ սայիր րիւճալ վէ էրքեանլ տէվլէթ , պատէհու սէրայ խատէմլէրի , վէ Բրալիչանըն գէվճի Բրէնս Լլայէրթ , քիլիսէ մէմուրլէրի իլէ , վէ պունլարտան սօղրա էճնէպի տէվլէթլէրինտէն կէօնտէրիլէն միւթէպէր ճէնէրալար , վէ միւթէվէֆանըն տուգալըք թաճը վէ միւշիրլիք ասասը . վէ պունլարտէն ագիպինտէ թապուլթու չէքէն սէքիզ պարկիրլի արապա , վէ սայրը մաթէմ :

վէ միւթէվէ ֆանըն էվլաո վէ ագրապա վէ թալիւգաթը , վէ ճիւմէտէն սօղրա Վրալիչանըն վէ սերայընըն արապալարը վէ պիր ալայ ասկեր կիտէճէք , թապութու չէքէճէք տրապա վէ թէքէրլէքլէրի տէօքմէ վէ եալարգլը բիրինճաէն օլուպ , պիր է սէր գալմաք իւզլէ հըֆղ օլունաճաք տըր , վէ պօյսւ 27 դաւ տէմ վէ էնի 11 գատէմ օլարագ ալթը թէքէրլէքլի , վէ տէօրտ էթրաֆը սիւհալար վէ պայրապլար , վէ ճէնկ ալաթը վէ ֆիւ թուհաթ ալամէթլէրի իլէ տօնանմըն օլաճաք տըր : Բլայը մէ դէքիւրիւն կէչէճէյի սօքալարըն պիւթիւն խանէլէրի քիրալան մըն օլուպ , առամ պաշընա օն լիրա իւճրէթ թալէպ օլունտու զու ինկիլիզ զազէթալէրինտէ մուհարրէր տիր :

Ինկիլթէրրատա , Ի իմրուլ , Սանչէսթէր վէ սայիր պէլտէլէրտէ ճէսիմ գէլզէլէլէր օլարագ , ճիւմէյէ տէհչէթ կէլիւպ , կէճէ էսնարընտա եաթաքլարընտան ֆըրլամըշար , վէ գաբուլար քէնտիլիինտէն աշըլըպ չանլար չալընմըն , վէ հոցվանաթ տա խի էօրֆիւլիւ սէաալէր իլէ ինլէմիշէր : Բքիպինտէ շիտտէթլիւ եաղմուրլար եաղարաք , գաթի չօք քէօյ քասապա վէ տէմիր էօլարը սու պասմըն , վէ շէտիտ ֆուրթունալար զուհուր իտէքէք խայրճա կէմի գաարը տէրեայէ զարգ , վէ քարայա չարիարաք թէլէֆ օլմուշար , վէ պսւ մէրթէպէ աֆէթ եաղընտա Ինկիլթէրրատէ կէօրիւլիւ շէյ օլմասըղը զազէթալէր տէ մուհարրէր տիր :

ՖՐԱՆՍԱ

Պրանսա ճուճհուրու բէիսի Իլի Նաբօլէոն ճէնապլէրի կէչէնտէ Պրանսանըն ճունուպ թէրաֆընը զիյարէթ իլէտիլին տէ , քեաֆֆէի ահալի մէմլէքէթ եէկաիլ վէ եէկճիհէթ իսթիգապալինէ չըգուպ , եաշա Իմբէրաթօր չաղըրշարաք . մէրամլէրինի աղնաթմըն օլտուքլարընտան միւշարիլէյ Փարիսէ ալտէթինտէ Սէնաթօ թապիր օլունան միւթէպինանը տէվլէթ տիվանընը ճէլպ իտիւպ , իմբէրաթօրուք մատտէսի իւզէրինէ միւզաքէրէ իլէմէլէրինի էմը իթմիշ . վէ միւճիպինճէ իճրա օլունարաք իթթիֆազը արա իլէ իմբէրաթօրուղուն իպգասը :

նա գարար վերելու պ, շարժարը տալի շու վեճ՝ իկ պէյան
օլունմուշ :

Ճումհուրիէթին շարժամէսի ատարնա աօգունուլմայա-
րաք եալընը իմբէրաթօրլուղա միւթաալիք օլան պէնտլէրի
թէպտիլ օլունաճաք : Ի ուի Նաբօլէոն իւլիւնձիւ Նաբօլէոն
Իմբէրաթօր չաղըրլաճաք :

(1815 թարիխնտէ պէյիւք Նաբօլէոնուն օղու իբնձի Նաբօլէոն թէսիլէ գըլն-
մը իսէ տէ տուէլը Եւրոպա գապուլ իթմէմիշ վէ քէնտիսի կէնձ եալընտա վիէննտտէ
վէֆաթ իթմիշ օլմաղէ իմբէրաթօր օլմամը տըր) :

Իմբէրաթօրլուք մէսնէտի Ի ուի Նաբօլէոնուն սիւիլէսինէ
էվլատտէն էվլատէ պիլ վէրասէ թէվձի՝ օլունարաք քըղլարա
կէչմէյէճէք վէ քէնտի էվլատը օլմատըղը հալտէ պիրատէր զա-
տէլէրինտէն պիրինի վարիսի տէվլէթ ինթիհասպ իթմէկէ միւգ-
թէտիր օլաճաք :

Իմբէրաթօրլուք քէյֆիէթի Ֆրանսա ահալիսինէ արզ օլու-
նարաք, գապուլ վէ ատէմը գապուլլէրինէ տայիր րէյլէրի թօփ-
լանարաք, էքսէրիէթը միլլէթին միւրատը իճրա օլունաճաք :

Վլաֆրանկա նոյեմբերին 22 ինձի կիւնիւնէտէք պու րէյ
թօփլամաք մատտէսի իիթամ պուլաճաղընտան . քէյֆիէթի
թատտիք իթմէք իւղրէ միլլէթ մէճլիսի մահ մէզպուրուն եիրմի
պէչինձի կիւնիւ թօփլանմաղա տալլէթ օլունմուշտուրլար :

Վլաֆրանկա զեկտեմբերին իբնձի կիւնիւ էօթէտէն պէ-
րիւ Պօնաբարթ ֆամիլէատընըն իգպալի կիւնիւ օլուպ, պէօ-
յիւք Նաբօլէոնուն իմբէրաթօրլուղու, վէ էրթէսի սէնէ Վս-
թէրլից սահրատընտա իբի իմբէրաթօրա գարըք գազանտըղը
ճէնկ, վէ սայրը պու միսիլու վուգուաթը ճէսիմէ, պու կիւն-
տէ վագի օլմուշ տուր : Շիմոիքի Ի ուի Նաբօլէոն տալի էէվ-
մը մէզպուրը էշրէֆ էյեամ աա իտէրէք կէչէն սէնէ մէճլիսի
տաղտըղա Ֆրանսա հիւքիւմէթինի էլէ կէչիրտիկի օ կիւնտէ
վագի օլտու վէ պու սէնէ իմբէրաթօր մէսնէտ վէ իւնվանընը օ
կիւն տլաճաք տըր տէյու զաղէթալէրտէ մուհարրէր տիր :

Աթմըշ սէնէտէն պէրիւ Ֆրանսա հիւքիւմէթի թարիխնէ նաղար օլունաա . պու
միլլէթ հագգընտա պիր էօրարը հիւքիւք րէպպանիէ պուլունտուղու աշքէար օլուք :
1792 թարիխնտէ պէյիւք Ճումհուրիէթ վագթընտա Ֆրանսըղլար Պուրպօն սիւիլէ-
սինտէն օլան օն տլթընձը լուի նամ գրալ վէ գրալիւլէրինին պալարընը քէտտիլէր . օն

օն իբի էաշնտա օլուն գրողպատէի մահպուստատ շի րիւտտիւէր : գրալուք էսերինի
 պիւթիւն Ֆրանսատան նապետիտ իթիտիէր : Անձագ պաշնը քէտտիքէրի գրալն իբի
 գարտաշը վար ըրը պիլիք քիթ տը Գրովան : օ պիլիք քօնթ Տարթօա : վէ պու քօնթ
 Տարթօանն տաիի իբի էվատը վար խի պիլիք Խիւք Տանկուլէմ պիլիք տիւք տը
 Պարբի : Բօնթ տը Գրովան իլէ տիւք Տանկուլէմ իլա նիհայէ պիլա վէլէտ գալտուար :
 Պունլարըն քետաֆէտի ույըր ագրապա վէ թալիւգաթիլէր իլէ պէրատըր մէգքիւք
 պէօյիւք ճուճուրիէթ վագթընտա ընտրապա ֆիրար իլէտիլէր : վէ սալըր գրալարըն
 խանէսիլէ խարձըքարըն չըքարըլ պիլ պուճագտա սէսիլ սէտասըլ էօր իէշիլմէկտէ
 պուլունտուլար : Ճուճուրիէթ ալ վագթըն իշնտէ պիլ գաշ քըչաֆէթէ կիլէրէք : իի-
 հայէթ պէօյիւք պօնաքարթ սիլիլիլալ պաշ քօնտու օլտու վէ պիլ իբի սէնն ոօղա ֆի-
 լուհաթտան ֆիլթուհաթէ իւրիւյէրէք խմէրաթթօլուք մէսնէտիսն վալ օլտու :
 Եւրքա տէվէթիլէրին էքէրիսի լնկիլիլտէն մատտ պիլ պիլինն նէպէթ պրապմա
 յարագ վէ էշի էշի իւլէրինն էօլալարագ էշնի խմէրաթթօլու թէպիլք : վէ թէվէճ
 ճիւհ վէ հիմէթիլին նիալ իլէտիլէր : պիւթիւն տիւնէ պօնաքարթըն տէվթ ինթիլա
 միլէ տօլտու : գալտաշարը էնիլտէրի պիլէրնի քիւմէթէ գրալ օլտուլըր նիհայէթ էէր
 իւրպիւնտէ հիշ պիլ ինտանն նայը օլտուլը գուտրէթ վէ սէրվէթէ վալ օլտու : էօ
 նիւնն կէլէն օլտուլըր հալտէ : ընտրանըն պիլ ինալ սօղաղընտան մէգքիւք իբի քարապշ :
 պիւթիւն Եւրքալա բրթթէսթ օ խիւպ : խմէրաթթօլուլունա գալալ իթմէտիլէր :
 Ֆրանսանն գրալ շէրիսի պիլիլալ : պօնաքարթ գրալա տըր տէի թէվաթուք իթմէյէ
 ճէտարէթ իլէտիլէր : Օ վագթըն տիւնէտ ալէմ կիւլիւ պունլարըն իւլէրինն : կէշին
 մէյէ զարուրէթ շէքտիլէրի հալտէ Ֆրանսա գրալիէթի խտտաշնտա պուլունմալէրինն
 համագաթ տըր տէտիլէր : Անձագ պօնաքարթըն էրտըլը պալալ սէմայէ չըքարքտան
 սօղա թէնէգիլ խիւպ քէնտի իլէ պէրապէր պաթալ : Բուսիտէ ալթը իւլալ պին աա
 կէրի թէնէֆ վէ վէրիշան օլտուքտան սօղա : հէր մահալտէ էէնիլիլալ վէ պօլուլուպ
 միւթթէֆիք գրալար Ֆրանսալա իւրիւտիլէր : Գարիսի տըրտըր վէ քէնտիլի թահթ
 տան ինտիլիլալ ագ տէնիլէ պիլ քիւշիւք առապա շէքիլմէսինն բուլտաթ վէրտիլէր : Եւր-
 վի իբի սէնն սիւրիլին վէ գարուրէթ շէքտիլտէն սօղա : քօնթ տը Գրովան ընտրանըն
 ինալ սօղաղալընտան արանըլալ Ֆրանսալա գրալ նասալ օլտու վէ օն սէքիլիննի լուի
 թէտիլէ օլտուտու : վէ պիլապէրի վէ պիլապէրալտէրի իլէ Գարիսի կէլալ քէմալը
 հալմէթ վէ տարաթիլ թահթը գրալիէթէ ճիւլիս իլէտի : պիլ սէնն մրդտարը հիւքիւ-
 մէթիլէ իթիլիտըր էտէր էթմէլ : պօնաքարթ օլտուլըն առատան քալըլ Ֆրանսալա կիւ-
 տի : օն պէշ կիւն իշնտէ պիլ շագաճ քարլաթմալարագ պիւթիւն Ֆրանսալա գալթ
 իտիւպ Գարիսի աալտու էթտի : Օն սէքիլիննի Լուի պիւթիւն ֆաթիլէալալա թէքար
 էճնէպիլէ քալմալա մէճպուր օլտու : Պօնաքարթըն իբիլնի խմէրաթթօլուլունա էիւլ կիւն
 սիւրիւպ : վաթէրլ օ մահալտէպիլինտէն սօղա միւնհէլմ վէ Գէրիշան ինիլիլէթ թէս-
 վալ օլտու : տըր տէնիլինտէ Աթիլգա գուրպիլտէ Աանթ Ելէնա առատընա սիւրիւլիւպ
 ալթը սէնէտէն սօղա օրաճըգտա վէֆաթ իլէտի : Օն սէքիլիննի լուի Միւթթէֆիք տէվ-
 լէթիլէրին հիմէթիլիլէ իբիլնի տէֆա թահթա ճիւլիւս իտիւպ : իճըլը հիւքիւ մէթ իթ-
 մէքտէ իբէն տիւշանը ուլաւալար : քէնտիլինն էվատը օլտաղըրտան : էօլտիլքտէն
 սօղա : գարտաշը Բօնթ Տարթօա էէրինն կէշէճէք : օ տա էօլտիլքտէն սօղա պէօյիւք
 օղալ Տիւք Տանկուլէմ : վէ պունն տաիի էվատը օլտաղըրտան վէֆաթընտա քիւ-
 շիւք գարտաշը Տիւք տը Պարբի Ֆրանսա գրալը օլտաղըրտը : Սուրէթը հալէ նաղար օ
 լունուր իոն պու գրալ ֆաթիլէալընտան ճիւլիլիսի պիլա վէլէտ օլտուլունտան : սիլի-
 լէլէրի իթիլիլնէք իաի : Պունա շարէ պուլմաք իշիւն էշէրլինտէն էն կիւնի օլտն
 Տիւք տը Պարբի էվէնտիլիլէք : անձագ նաղը քի տէտիլէ տիւշան ուլաւալար : Պուն
 պօն սիլիլիլիսի էալընըլ պու թարաֆտան ֆիլիլէնէպիլէճէլինտէն : քէքիլնտէն քէսմէք
 իշիւն 1820 տէ Տիւք տը Պարբի թէվաթտան չըքարքէն շիլ իլէ վուրուպ էօլտիւք
 տիւլէր : Ո՛հ Պուրպօն սիւրիլիլնտէն էալընըլ իւշ պիլա վէլէտ իթիլար քալար :

Ընծար հիմայեթը ընտրանիս ինչ երգասը ֆետտուն միտտը պու եիւզան հա-
որը օրումայրպ : մութեմէ ֆունըն զեմէնի քըքը կիւնիւք համիլէ պուլունտու զունտուն ,
վաքթըր թէմու օրուքտա պիր երքէք էվլատը տիւննայո կէմիշ տիր քի պէշինճի Արի ,
վէ շիմտիլէրտէ Տիւք տը Եամպօր թէմիէ գըլընարօք : հալա սաղ վէ մութէնի վէ
պիրա վէլէս տիր : Էլ հաորը 1824 տէ օն սէրիլինճի Լուի վէֆաթ խաւպ պիրտտէրի
Բօնթ Տ'արթօս օնունճու Եարը խմիլէ գրալ օլմուշ իսէ տէ Օրլէան ֆամիլեսարըն
ֆիթնէ վէ ֆէսատը ինչ 1830 ճումհուրը զուհուր իտէրէք , պիւթիւն Պուրպօն ֆամիլ
եաոր եվէլէր Ինկիլթէրրայա վէ պատէհու : Աւսրիայա ֆիքար խաւպ , պու օնէտէք
Ֆրանսայա սուխուլ իտէմէմիշտիրէր : 1850 ճումհուրինտէ Լուի Ֆիլիք գրալ օլուպ ,
Եւրօքա տէվէթլէրիլէ պըրիլէթ բէրտա իտէրէք սիւլիլէսինն մէթանէթ վէլմէքոն իքէն
պէ հիքմէթուհու թալա , 1845 տէ ահպինին նազարնտա օլան պէօյիք օլլու տրտապ
տան տիւ շիւպ վէֆաթ իտէր , վէ կիթտիքճէ միլէթ Լուի Ֆիլիքտէն տախի սօլմուշուպ ,
նիհայէթ 1848 ճումհուրու զուհուր իտէրէք անլէր տախի Ինկիլթէրրայա ֆիրար իտէ-
րէք Լուի Արօլէնն սահիպի հիւքիւմէթ օլմուշ իսէ տէ : Ֆրանսանըն գրալը շէրիսի
մումայիլէյն պէշինճի Արի օլտուղունտան , պու տէֆա իպգայի իմբէրութօրի զուհու-
րինտէ պիւթիւն Ֆրանտա վէ սուէլը Եւրօպա միւվաճէնէսինտէ վազմիլալ ամուճաոր
սիտիլու բրօթէսթօ իտիւպ ատէմը գապուլինի , վէ քէնտիտի Ֆրանսայա շէրտն գրալ
օլմուրդճա Ֆրանսանըն լահաթ եիւզիւ կէօրմէյէճէյինի պէյան վէ այան ինչմիշ տիր :
Վազթընտա պու բրօթէսթօ ինչ եարայաճաք մը եարամայաճաք մը եալընըլ իսիտայէ
մայիլմ տիր :

=====

1848 ճումհուրու էսնտօրնտա , Ֆրանսաընն մէվճուա նիւ
զամ ասիլէրի 380,500 նէֆէր իտի . պատէլ ճումհուր 446,808
նէֆէրէ իպլաղ օլունտու : | Լուի Արօլէնն ընիսի ճումհուր օլ-
տուղտան սօղըա ասաքիլի մէզպուրէնիին ատէթի 400,594 է թէն
զիլ օլունտու : || Լուախիսէրէն տախի թէքրար թէնզիլ օլունուպ
Բօմս վէ Ղէզայիր օլտուլարը ինչ պէրապէր 370,177 նէֆէր օ-
լաճապ տըր : | Լուի Արօլէնն իմբէրաթօր օլտուղա հալտէ ,
մուհարէպէտէն սարֆը նազար վէ միւսայէհէյէ տէվամ իտէ-
ճէկինն պու խուսուս պիր տէլլի ազիմ տիր :

ԲՈՒՍԻՑԱ

| Լուի Արօլէննուն տայիգատէսի , վէ Բուսիյա իմբէրաթօ-
րունուն պէօյիք տամատը Տիւք տը | Եյիլմէմպէրը ճէնապ
լէրի պու տէֆա 35 եալընտա օլարաք Իլթրոպուրդտէ ինճէ
խասթէլըք տէնիլէն մարաղտան վէֆաթ իլլէմիշ տիր : Բրէնսը
մումայիլէյն պէօյիք Արօլէննուն իւք գարըսը յօզէֆին Իմ-
բէրաթըրիլէնին էվէլքի զէվճի յէնէրալ Պօհարնէնին օղլու
Բրէնս Լւժէնին իքինճի օղլու իտի : Արօլէննուն իտպարըն-
տան սօղըա Բրէնսը մումայիլէյն Բուսիյատէ պէօյիլիւպ վէ

Թերակիյէ օրուս , տխրագը համիտէսի ճիհէթիյէ իս սիյա իմ
բերաթօրունուն նազըսը օլմուշտու քի 1839 տա պէտիւք գըզը
'Վրանա Տիւղէս Սարի իլէ էվէնտիրիւս քէնտիսինէ տամա
իյէմիշտի , վէ բէք նաղարընտա իտի : Բրէնսը մուճայիլէյհ էս
հապը ֆաղիլէթտէն պիր զաթը ճէմիլ սըֆաթ օլուս , հէր նէ
գատար ումուրու ասկէրիէտէ Թերակիյէ օլմուշիտէ տէ , նաղըք
միլաճ օլմասը հասէպիլէ չէնտ սէնէ ագտէմ սիլքի ասկէրիյի
Թէրքիլէ , իլում վէ ֆունունէ հավէս վէրմիշ վէ իստիանըն
էքսէրի էնճիւմէնը տանըչէրինէ (Վգատէմի) ազա ինթիհապ
օլունմուշտու : Իստիյա իմբէրաթօրու պու տամասընա օլան
սըլագայը տէրուն վէ Թէվէճճիւհիւնի Թէվաթուրէն իսպաթ
իթմէք իւզըէ , սէրայընտան Թապութ արապաուր պուլունան
մահալէ գատար , ճէնաղէ սանտըղընը քէնտիսի վէ իւշ օղու
օմուղարընա սըլազ կէօթիւրմիւշտիւրլէր : Բրէնսը մուճայիլէյհ
Վաթուլիկ մէզհէպիլունէն օլուս . իբի գըզ վէ իբի էրքէք տէօրտ
էվտա պըրաքմիշ տըր :

ԱՒՍԹՐԻԱ (ՆԵՄՁԵ)

Շիմտիքի Մետրիա իմբէրաթօրու Ֆրանսոս լօզէֆին ա
մուճասը օլուս , 1849 տա Թախթընտան իսթիֆա իտէն Ֆէրաի
նանա իմբէրաթօրա էնմէ էնիպ , աղըրճա քէֆուզ օլմուշ իտէ
տէ պի աֆնիհի Թաալա քէսպը իֆագէթ իթմէքտէ օլտուղու Վ
էնտունէն եաղըը տըր :

— Մետրիա տէվէթիին պու տէֆա ասկէր մէրքէզէրինէ
միւճէտտէտէն ասկէր Թօփլատըղը , վէ մէյզունէն վիլայէթիւ
րինէ կիտէն ասկէրի տաթի կէրի չէվիրաիկի ճիւմէլէ միւճիպ
Թէաճիւս օլմուշ օլտուղու Սալթա զաղէթասընտա մուհա
րէր տիր :

— Իստիյա վէ Մետրիա իմբէրաթօրլէրի պիր էէրէ կէլէրէք
բօլիթիգաճա պիզգաթ պիր միւքէալէմէ իյէմէլէրի բարարլաշ
միշ իտէ տէ , մու տիստարէն քէյֆիէթ Թաճիլ օլունուս , 1 էհտէ
քէային Վ արշափիա չէհրինտէ պուլուշաճագլարը Վ իէնտունէն
եաղըըտըր :

— Իստիյա իմբէրաթօրունուն պէտիւք օլլու վէ վէրի ահ
տը (Ժառանգ) Ղրանտիւք Մէքսանտըր Մետրիա իմբէրաթօ
րունա զիյարէթ իթմէք իւզըէ Վ իէնայէ կէրիշ օլմաղա , բէ-

մայր թագիւմ վէ թերթիւմ օլունարագ ասիւրիւն: ալայ, վէ թա-
լիւմ, վէ պիւաֆէթիւր թերթիւ պօլունմուշ: վէ խիթամիւնտա
միւշարալէյն Վարչալի թարիխիլէ Տուսիայէ ավտէթ իթմիշտիր:

— Իսկի Շուէտ գրաւարը սիւսիլէսինտէն օլան բրէնսէս
Վաղա նամ գըզ, պու տէֆա բէտէրինին ըէյ վէ բիգատուլա բը-
րօթէսթան մէզնէպինի թէրք վէ Պրիւն Փիսգոբոստունն հիւմ
մէթիլէ Քաթոլիկ մէզնէպինէ տուխուււ խլէմիշ: Վէ մէրոււ
մէնին իշարու ըաշը ըէշատէ տուխուււ պէօլը պիւնէթլէ Պը-
րիւն քիլիսէսինտէ ալէնէն իճրա օլունմուշ: Իւրի Նոբօլէոն,
Իմբերաթօր օլտուգտան սօզրա պու գըզ իլէ էվէնէճէք տէյիւ
միւթէվաթոււր արը:

ԵՈՒՆԱՆ (ԲՈՒՄ)

Եունան գըրալը ()թոն պիլա վէլէտ օլուպ, վարիսի տէվլէթի
մատտէսի Եւրոբա գրաւարընըն իթթիֆագիլէ գարարաշտը-
րըմտը իշիւն կէնտիւսինին Եւրոբայէ կիթմիշ օլտուղու կէշէն
Սէճմատա պէյան օլունմուշտու: Սիւշարիլէյն պու տէֆա
Եթինայա ավտէթ իթմիշ օլուպ, վէ Եունանտա պու մատտէ-
նին միւճիպի գիլ ու գալ օլտուղունու միւշահէտէ իթաիքտէ,
վէրասէթ խուսուսունըն Պրաթօրգ վէ Ինկիլիզ վէ Տուսիա տէվ-
լէթլէրինին մուավէնէթիլէ բոււմ միլէթինին իմթիազաթընա
մըթապըգ սուրէթլէ խիթամ բէգըր օլաճաղընը պա իլաննամէ
պիւսիրէրէք իզհանը ամմէյի իսկեան իթմիշ օլտուղու Եունան
ղաղէթալէրինտէ մուհարրէր աիր:

— Եունան տօնանմալը իքի գորվէթ վէ օն գատար տահա ու-
ֆաք կէմիլէրտէն իպարէթ օլտուղը հալտէ, Եմէլիա նամ գոր-
վէթ, գրալըն ավտէթինտէ թերթիւ պօլունան շէնլիք իշիւն ֆիւ-
շէնկ կէթիրմէյէ կիթաիլինտէ շէտիա ֆուրթոււնայա թութու-
լարագ, եւլքէն վէ տիրէկլէրի բարալանմըշ, վէ աիւմէն ալ-
մաղ օլարագ Սաթամինա նամ մահալտէ թաշա չարփըպ բարա-
լանմըշ վէ թայիֆէսինտէն իքի նէֆէրի պօղուլուպ, գուսու-
րու սահիլի սէլամթէ տուխուււ իթմիշլէր:

ԱՄԵՐԻԿԱ

Շէօհրէթշուարը էզհապը բօլիթիգատան, Սէմալիքի միւճ-
թէմէայը Եմբիքա ճու մհուրու խարիճիլէ նազըրը Տանիէլ Ու-

պրնթէր նամքիմէսնէ , պու տէֆա խուլուլէճէլըն իրթիհալը տարը պագա իղէմիշ տիր :

— Ղումհուրու մէզպուրուն ըէխի պուլունան ճէնէրալ Ֆիլմօրուն քանունճա թէպտիլի վագթը կէլմիշ օլմաղլէ , ին թիհապ մէճլիսի թօփլանարաք , ճումհուրու նա թէրաֆտարի օլան ճէնէրալ Ռիքս ըէխ նասպ օլմուշ տուր :

ՀԱՎԱՏԻՍԸԹՐ ՍԻԻԹԻՆԵՎԻԷ

ՏԻԻՆԵԱՏԵ էն պէօիւք քիթապխանէլէրոնէ մէվճուա , վէ օգուհմասընա ճիւմէյէ բուխսաթ օլան քիթապլար Ֆրանքօրթ զագէթասընտա շու վէճհ իլէ պէյան օլունուր :

Փարիսին միլլէթ քիթապխանէսինտէ	Ճիլտ	824.000
Պավիէրանըն բայիթահալը Սիւնիք շէհրի քիթապ .	"	600.000
Իուսիյանըն Իէթրոպուրկ քիթապխանէսինտէ	"	446.000
Ինկիլիզին Ենտրա քիթապխանէսինտէ	"	435.000
Տանիմարգանըն Քօքէնհակ քիթապխանէսինտէ	"	412.000
Իրուսիանըն Պէրլին քիթապխանէսինտէ	"	410.000
Լէսթրիանըն Վիէնա քիթապխանէսինտէ	"	313.000

Վէ 300.000 տէն 100.000 Ճիլտէ գատար Լէրոքանըն սայրը թարաֆլարընտա 16 գատար պաշգա քիթապխանէլէր օլուպ . հալգա մախսուս օլմայան քիթապխանէլէր պունլարան սաշգա տըր :

— Միլլ Ֆրէնկիստան , մալը Հինտիստան լաֆղարը հէր.բէսին միւթատը լիտանը օլուպ , Ֆրէնկիստանա կիտիպ ագըլա նան , վէ Հինտիստանա կիտիպ մալտար օլան բէք աղ աոնմէ գըսմէթ օլմուշ հալաթտէն տիր : Սուախիսարէն տախի Քալի ֆօրնիանըն վէ Լէսդրալիանըն ալթունլարը իլէ , ալթը այտա , պիր սէնէտէ ֆէվք էլ զայէ գէնկինլէնէն պինլէրճէ քիմնէլէրին հիքէայէսի օգուհուպ , եա ինանմամագ , եա թաճիւպ իթմէք տէն պաշգա պիր շէյ հատը օլմայաճաք գըլաս օլունուրքէն , պարի պու տէֆալըք մէմուլին զայրը զուհուր իտիւպ , եիրմի շէր պին զուռուշ սէրմայէ գօյարաֆ Լէսդրալիայա կիթմէք վէ ալթուն իխրաճ իթմէք իւզլիէ էրմէնի միլլէթինտէն պիր գօմ բանեա թէրթիպ օլունտուղու մէսմուռմուգ օլմուշ տուր : Լ :

վելտեն սերիզ այտե կիտիլէն մահալէ շիմտի վարօր մարիֆէ թի
իյէ նիհայէթ իբի պուշուք այտա կիտիլմէսի , պու խուսուսա
սէօյիւք պիր աուհուլէթ օլուպ , գօմբանիայը մեզպուրուն ազա
լարը տախի էհլը հիւնէր վէ մարիֆէթտէն օլաուքլարրնտան ,
քէնտիլէրի քէսպը սէրվէթ խոիւպ , ախէրլէրինէ ապիսի միւճի
պի իպրէթ վէ էմալ օլմալէրի մէմուլու աճիզունէ միզ տիր :

Օթուզ սէնէտէն պէրիւ լսիթանէտէ Մճիմ տէվէթի էլ իսի վէ մաուհաթ կիւզա
րը օլան Մէհմէտ իւան պու տէֆա 90 էաշքետա օլարագ վէֆաթ խոիւպ , պէօյիւք զի
նէթէ ճէնագէսի իւսկիւտար թարաֆքնա նազլ վէ տէֆն օրւնմուշ տուր :

-- Թուհուս վախի պուրունան Մճիմ բաշա պիր միւտտէթտէն պէրիւ նապիզա
պուրունագ հառէպիլէ հիւրէմանըն թէրթիպի իւզրէ Տաղ համադարնա աղիմէթ իթ
միշ իսէ տէ միւպլէլա օլաուղու էմրաղը միւզմէնէյէ պիր չարէ վէ ֆայիտէ հաղը օլա
մալարագ էինէ թուսուսա վէ կօլէթա նաւ սերոյրնա ապտէթ իթմիշ տիր :

-- Ֆէսհանէի ամիրէտէ իմալ օլունմագտա օլան Ֆէպէրին շէքլ վէ բէնկ վէ գուճաշ
լէրինն մէրքէզ մաթլուպէյէ վիսուլինէ պիտիլիզ պուրուլան ճահա վէ իգտամաթըն սէմէ
րէի նաֆիսար միւշահէտէ օլունմուշ վէ մաւախարնէ չոզան Ֆէպէր հէր ճիհէթէ էհ
սէն վէ ալա օլաուքտան մաւա մէվճուտ թամղարը միւճիպիճէ , պէօյիւք պօղարը 15
գուսուշտան վէ օրթա պօյարը 15 1/2 գուսուշտան վէ ուֆագ պօյարը 10 գուսուշտան
պիր հապպէ զիյատէյէ տաթլումամար իշիւն էմր պլի գուհուր խոիւպ տիւքնանճարա
տախի այնիլէ վէ էքիտէն թէնպիհ գըլմմը տըր :

-- Սըսըր վախի էպագ Մէհմէտ ալի բաշանըն պէօյիւք միւտտուլէրի Մախո փա
շա պիր միւտտէթէ ասիթանէտէ իգամէթ իլէտիքանէ ոպղա մաւախարնէ իսկէտէ
րիէ ճանպիլնէ ապտէթ իլէմիշ տիր :

Ի Լ Ս Ի Ե Բ Օ

Ն Օ Վ Բ Ե Ֆ Ի Է

ՏԻՒՆԵԱ վէ ալէմ տէտիլիմիզ իլա նիհայէ վասի պիր մէ
տան տըր քի մէրքէզ վէ հուսուսուս նէրէտէ օլաուղու պասի
րէթը ինսանէ մալիւմ օլամամըշ տըր : Պու մէյտանը նա էնճամ
տէ հառ վէ հիսապէ կէլմէզ էճաամը ֆէլէքիլէէ եախօտ պիր
գաշ նէվի երլարղար վար տըր քի , պունլարաան պիրպիրլէրինէ
նիսպէթլէ մահալլէրինի թէպտիլ իթմէյէրէ կիւնէշ կիպի ըշք
լարը քէնտիլէրինտէն օլանիլէրէ , վէ դայէթ փարլաք վէ միւթէ
լէվիլիւն կէօրիւնէնլէրէ սապիթ երլարզ տէնիլ : Միզէրէ ըշք
վէրէն կիւնէշ տախի պու միսիլու սապիթ երլարզարըն պիրի

գրչաս օլունուր :

Թէքրար պիրպիրլերինէ նիսպէթլէ մահալլերին թէպօղ
իտիւպ , քէնտիլլերինտէն ըջքլարը օլմայան , վէ կիւնէշտէն ը
ջքք ալանլարա , վէ կիւնէշին էթրաֆընտա սէվրան իտէնլէրէ
տախի Սէյհարէ (մոլորակ) տէնիր , վէ սաքին օլտու զուժուզ
տէննէա տախի պուշլարըն պիրի գրչաս օլունուր :

Թէքրար քէնտիլլերինտէն ըջքլարը օլմայալ , սէյհարէլլերին
էթրաֆընտա տօլաշան վէ կիւնէշտէն ըջքք ալանլարա տախի
րէտիֆ , (տրքանեակ) տէնիրլեր . վէ կէճէլլերի պիզէ ըջքք վէրէն
մահիթմալ տախի պուշլարըն պիրի գրչաս օլունուր :

Կ Ի Ի Ն Ե Շ

Կիւնէշէ շէմս , վէ աֆիթմալ , վէ խուրշիտ տախի տէնիր :
Կիւնէշ սէյարէլլերին մէքքէղնտէ զայէթ ճէսիմ վէ փարաք վէ
տիւնէաաաա պիր միլլ օն իւշ եիւզէլլի պին գաթ գատար պէջիւք
պիր ճիսմ աիր քի , սաքին օլտու զուժուզ տիւնէանըն եւրինտէ
օլտա , ճիսմինին նըսֆը տիւնէաաա մահիթմալ գատար օլտն
միւտէ վիլլէր մէյտանը տօլտուրուր : Կիւնէշ հէր նէ գատար օլ-
տու զու մահալտէ սապիթ կիպի կէօրիւնիւր իսէ տէ , քէնտի
միհվէրի իւզէրինէ եիրմի պէշ կիւնտէ պիր տէֆա թէքմիլ
տէվը խլէտիլի միւշահաաա օլունմուշտուր : Գու վիլլէթի տիւր-
պինլէր իլէ նազար օլունտու զու հալտէ կիւնէշին իւզէրինտէ ճէսիմ
վէ սիեաճ լէքէլլեր տախի կէօրիւնիւր , վէ շէրշէլ նամ մէշհուր
ինկիլիզ միւնէճ ճիսմինին գրչասը իւզրէ տիւնէա իւզէրինտէ
պուլունան էն փարաք ալէֆ , էն սէրթ մատենլէրի էրիտէն
տթէշ , կիւնէշին իւզէրինտէ օլտա պուլլէքէլլերտէն սիեաճ կէօ-
րիւնէճէինէ չիւփհէ հօգտուր : Կիւնէշին շտվքը ու հէրարէ-
թինին նէտէն զուհուր իթտիկինէ ապիր ալիմլէր կէօնակէօն
մանալար վլրմիշլէր վէ վէրմէքտէ իսէլլեր տէ , սահիհէն նէ օլ-
տու զու հէնուզ մալիւմ օլմայարազ , խայալթ մազուլէսիւ-
տէն աաա օլունուրլար :

Ս Ե Յ Ե Ա Ր Ե Լ Ե Ր

Կիւնէշին էթրաֆընտա , շիմտիէտէք մալիւմ օլմուշ եիրմի
իւշ գատար սէյհարէ թապիր օլունան երլարպար ճէվէլան իտէր-

լէր, պունդարըն չօղունու կէօրմէք գուվէթլու տիւրպիւնլէրէ միւհթաճ օրոռղունտան, եսլընըզ կէօզ իլէ կէօրիւնէպիլէն լէրին ահպալի պէր վէճհը աթի թարիֆ օրունուր:

Իրմէնիճէ փայլածու վէ տրէպճէ Ուտարիտ. վէ Ֆրանսըզ ճա Վէրքիւր նամ սէյեարէ. զայէթ ուֆաք վէ կիւնէշէ փէք եսա Կըն պիր երլարզ օլմաղլէ, կիւնէշ պաթալքտան փէք ազ սօզրա վէ կիւնէշ չըքմազտան փէք ազ ագտէմ զայէթ տրգաթլա կէօրիւնէպիլիւր, վէ ճիւմի տիւննատէն օն գաթ ուֆաք տրը: Վէ թըպզը տիւնեա կիպի միհվէրի իւզէրինտէ եիրմի տէօրո ստաթտա տէօնիւպ, կիւնէշին էթրաֆընը տախի 88 կիւնտէ տօլաշըր, վէ կիւնէշտէն ուզսգլըզը օթուզ միլէօն միլ գատար տըր: Վուվվէթլու տիւրպիւն իլէ պագըրտըքտա, մահթապըն իւզէրինտէ կէօրիւնէն միտիլու լէքէլէր, վէ զսյէթ եիւքսէք տաղլար, վէ տէրին տէրէլէր, վէ հափա ալամէթլէրի տախի միւշահատէ օրունուր: Ուտարիտ պազը տէֆա կիւնէշ իլէ տիւնեանըն արասընտան կէչերէք կիւնէշին իւզէրինտէ ուֆաք պիր սիեահ լէքէ կիպի կէօրիւնիւր: Պու միտիլու վուգուաթ 1845 մայիս 8 տէ, վէ 1848 նոյեմբեր 9 տէ զուհուր իտիւպ, 12 նոյեմբեր 1861 վէ 5 նոյեմբեր 1868 վէ 6 մայիս 1878 տէ տախի վուգու պուլաճագ տըր:

Իրմէնիճէ Լըուսեակ. վէ արէպճէ Օէօհրա. վէ թիւրքճէ ստպահ երրորդը. վէ Ֆրանսըզճա Վէնիւս թապիր օրունան զա յէթ փարլաք պիր սէյեարէ տիր. պաղէն կիւնէշ պաթալքտան պիր իքի ստաթ սօզրա, վէ պագէն կիւնէշ չըքմազտան պիր իքի ստաթ էփլէ կէօրիւնիւր օլուպ, պագէն տախի պիւոպիւթիւն կէօրիւնմէզ օլուր: Պու տախի եիրմի տէօրո ստաթտա եագըն վագըթտա միհվէրի իւզէրինտէ պիր տէվը իտէք օլուպ, սաթ հընտա թըպզը այ կիպի լէքէլէր, վէ եիւքսէք տէրէթէփէ կէօրիւնիւր, վէ տիւնեանըն տաղլարընտան ալթըր գաթ եիւքսէք տաղլար, վէ հափա ալամէթի տախի կէօրիւնիւր վէ տայիմա միւսաէփլէր կէօրիւնմէյիպ եէնի վէ էսկի այ կիպի եարըմ տախի կէօրիւնիւր: Պու տախի Ուտարիտ միտիլու տիւնեա վէ կիւնէշին արասընտան կէչերէք կիւնէշին իւզէրինտէ պիր սիեահ լէքէ կիպի կէօրիւնիւր. վէ տիւնեանըն կիւնէշտէն ուզսգլըզը պու վուգուաթ իլէ զայէթ թէմամ Կօքիւլիւր օլմաղլէ, միւնէճիմ

լէրին արգու իթտիյի պիրշէյ տիր : Վէ պունտան պէջլէ իլք տէֆա 1874 դեկտեմբեր 9 տա վաքի օլաճաք տըր . իշպու զէօհրա երլարզը կիւնէշին էթրաֆընը 225 կիւնտէ տօլաշըր օլուպ , կիւնէշտէն ուզադըզը տախի 60 միլիօն միլ գատար մէսաֆէ տիր :

Ստարիտ վէ զէօհրատան սօղըա , կիւնէշտէն ուզադ իւշիւն ճիւ սէյնարէ , սաքին օլտուղու մուզքիւրրէի արղ տըր քի ահվալի մուֆասսալէն զիյրտէ թարիֆ օլունաճաք տըր :

Պազիի յոնկար այընպա եալլըաճաք պը :

ՃԵՆԵՐԱԼ ՈՒԵԼԻՆԹՕՆՈՒՆ ՎԵՓԱԹԸ

ՎԵ ԹԵՐՃԻՄԵԻ ԱՀՎԱԼԸ

ՊՈՒ մէշհուր ճէնէրալն միւթատը վէ տըգաթէ շայան հարէքէթլէրի , իւզէրինէ ֆարզ օլմայան շէյլէրէ աալա գարըշ մաճադ , քօմանտասընտա ասկէրի զայէթ սէրթ վէ իթանէթիւ թուլմաք , վէ ասկէրի մէրալքտէն կէվէտէճէք վէսիլէլէրտէն սադընարմաք , վէ պիր մէմլէքէթի ֆէթհ վէ զապթ իլէտիկի հալտէ ահալայէ զուլմ վէ քէտէր իթտիրմէմէք , վէ աապիշ վէ իոթիրահալմը մէմլէքէթի պօղմամաք իտի : 1815 սէնէսի Վա թէրլօ սահրատընտա միսլի կէօրիւլմէմիշ մէրալք , վէ էմնալի իշտիլմէմիշ իտուտէի ասկէրիէ իլէ Պօնաբարթը պօղմաալլա օլ էսնատէ տիւնէաատէ միւմքին օլապիլիւր էն պէջիւք իըզմէթի էտա էթմիշ օլմալլէ քէնտիսինէ միւքեաֆաթ վէ իլթիֆաթ օլունարադ , պիր տահա ճէնկէ կէօնտէրիլմէյէրէք ինկիլթէրրա տէվլէթինին միւլքիլէ իըզմէթլէրինտէ վէ մէճիսլէրինտէ իս թիխտամ օլունուպ , տէվլէթին էն աղիմ վէ էն ճէսիմ մապա հաթլէրինտէ , միւշարալէյսին քէյ վէ քիզասը թահսիլ օլունմա տըգճա վէ քէնտիսինէ նասիհաթ սընմատըգճա պիր գարարը գաթի վէրիլմէք միւմքին օլամալլատը : Տէվլէթինի էհէա էթմիշ պէջլէ պիր սատըգ պէնտէյէ ինկիլիզ հիւքիւլմէթի ճէսիմ իըզմէթ վէ միւքեաֆաթ կէօստէրիպ , 1810 սէնէսի գայտը հայաթ շար թըլլա քէնտիսինէ սէնէվի պէշ էիւզ քէսէ ադճէ իրատ պաղ լանտը , 1812 տէ 24 պին քէսէ ադճէ աթիլէ վէրիլաի . 1814 տէ

90 պին քէսէ ագճէ աթիւն վերկտի . վէ 1815 տէ 50 պին քէսէ . քի ճէման աթիւն 220 պին քէսէ ագճէ իտէր , պունըսը ին պերապէր սէնէվի 10 պին քէսէ ագճէ տախի քէնտի իրատը վար ըտր : Քէզալք Լըրոբա տէվէթէրինին քէաֆֆէսինին պէօյիւք նըշանլարը , վէ չօք տէվէթ նէզտինտէ տախի սէրասկէրլք փա . յէսի վէ Ինկիլթէրրատա օն եէտի պէօյիւք մանսուպու վարըտր :

Պագիւի կէլէճէս այն Ռճմասընպա :

ՕՒՆ ԸԸԹ

Պագը վէ Բերինճ վէ Ի-Ռ-Լ Ին-ն — Եալուլ Բերկիյէ :

Պոռ Թէրթիպ իչին Սիւսիւ Լըքինկթըն նամ քիմէսնէ Ին կիլթէրրատէ պէօյիւք իմթիազ ալմըշ տըր : Իմոի ալ 21 տիրհէմ վէ 1,45 այար խալիս կիւկէրչիլէ քէզապը , վէ 17 տիրհէմ , 1,15 այարընտա խալիս Թուզ բուհու քէզապը պիր շիշէ դապտա պիրպիրինէ գարըտըր , վէ օն տէօրտ տիրհէմ տախի իմպիրտէն չըքմա սու իլավէ Էթ քի , ճէման էլլէ իքի տիրհէմ օլուր , պու քարըմըշ քէզապըն իչինէ պէշ տիրհէմ 24 այար խաս ալթուն աթ , վէ միւլայիմճէ աթէշէ կէօստէր քի ալթուն էրիսին վէ Թէքմիլ էրիտիքտէն սօղրա քըրմըր վէ Եախսու սուրը Թիւթիւ նիւ քէսիլինճէյէտէք աթէշին իւզէրինտէ պրագ . պատէհու կէրի ալըպ պիր պէօյիւճէք չինի գապ իչինէ ագտար , անճագ էրի միշ ալթունըն ալթընտա տա ճիւզի օլսուն կիւմիւշ Թօգու չէօք միւշ իսէ արգգաթ իլլէ քի պերապէր ագթարըմսըն պունտան սօղրա իւզէրինէ Չ օգգա իմպիրտէն չըքմըշ սու , վէ Եարըմ օգգա ալա վէ Թէմիլ պի Գարպօնալի ալ սուփ Թէսմիլէ օլունան Թու զու իլավէ իտիւպ իքի սաաթ մըգտարը գայնտթըրըգտա ալթընլու սու հազըր տէմէք օլուր : Լալորըգայաճաղըն չէյ հէր նէ իսէ (ղայէթ Թէմիլ օլմալը վէ իւզէրինտէ խուսուսիլլէ Եաղ Էսէրի պուլունմամալը) պիր Թէլէ կէչիրիպ պու ալթընլը սույա տալորըմալը , աղ վագթըն իչինտէ Թէմիլ վէ ալա օլարագ Եալ ալըզանըր , անճագ իշ պէօյիւճէք , վէ սուտա ալթըն աղ գալմըշ իսէ զիատէճէ տուրտուրմաք լաղըմ կէլիւր : Լալորըգատըգտան սօղրա , մասխալասը , ճիլասը , վէ բէնկ վէրմէսի ատէթա Եալորըճըրլարըն գուլլանսուլը Եօլիլ հասըր օլուր :

ԹԱԽԱԹՐ, ՆԱՖԻԱՅՐ, ԵՒՎԵԳԻՅԱՆ

Չօք սէջլէմէ իլէ ագըլը կէօրիւնմէք իսթէյէն քիմսէ, պէն
տէ սէս չըգարըօրում տէյի քէնտիւնի ինձէ սաղ երիւնէ գօյան տէվէ
չընղըաղընա պէնգէր:

Թաալիրէ եալընըղ եիւղտէն պագարագ հիւքմ' օլունուր, ին
սանըն տերունի աղնաչըլմատըքձա հիւքմ' օլունմաղ:

Հէր գասպաւթը իգրար իտէն պուլունուր, նամքէօրլիւյիւ
իքրար իտէն կէօրիւմէմիշտիր:

ԹԻՎԱՐԻԽ

ՎԵՆԵՏԻԿ ՎԵ ՃԻՆԻՎԻՉ ԿԵՄԻՃԻԼԵՐԻ

ՎԼԻՖԻՐԻՍԹ ՕՖ ՔՕԼՕՄՊՈՒՆ

ԱՄԵՐԻՔԱՅԸ ՊՈՒԼՄԱՍԸ

1.

ԻԹԱԼԻԱ Էհալիսինտէն օլան վէնէտիկի վէ ճինիվիզիլէր,
ճիւմլէտէն Էվիլէ Սթամպօլ վէ պերէշամ իլէ թիճարէթ իտէ
րէք, հատարը հիսապսըղ մալ սահիպի օլտուքտան մատա, կէ
միճիլիք ֆէննինտէ ղայէթ մէհարէթլիւ, վէ տերեա սէֆէր
լէրինտէ աչըրը ճէսարէթլիւ պուլունարագ, բուսուլա իճա
տընտան բէք չօք Էվիլէ, եալընըղ եըլորղարա օլան ճիւղէի մա
լիւմաթլէրի իլէ ագ տէնիգտէ գըսսա եօլճուլուգլար իտէրէք,
ուգագ մահալէրէ աչըլմաղա պիր տիւրլիւ ճէսարէթլէրի օլա
մազսը, Տէնիզլէրի պու հալտէ իքէն, ասիթանէյէ կէլէն վէ
նէտիկի վէ ճինիվիզի թիւճարլէրտէն պագըլարը շիտսէթը թա

մահլարընտան մը օլա, Եօխտա ամալտէ օլան հըրն ու հալէ ու
լէրինտէն մի օլա, հէր նաուլ իսէ Եօխա գըլթաքնա կէ չիպ, Են
վաը մուխաթարա վէ զարուրէթտէն պիրէր թագրիպ գուր
թուլարադ, ուլու տաղարը աշուպ վէ վասի օվալարը կէ չիպ, մէ
մալքի շարգիյէի պունճա միւտտէթ իսարապ իւ թալան իտէն
Սօղու թաթարլարըն վիլայէթինէ գատար վասլ օլմուշար իտի,
Պու միսիլիւ Էհլը ճէսարէթտէն պիրի տախի Սարգօ Բօլոնամ
պիր պալադի վէնէտիկ թիւճարը իտի քի թիճարէթի վէ սիլէտիւ
լէ, պունտան պէշ Եիւզ սէնէ գատար ագաէմ, Եօխան իշ թէ
րաֆլէրինէ տիւշիւպ թա Ղինկիլ խանըն հիւքմ կլէտիլի Էյա
լէթլէրէ, վէ քիմէնին այագ պատմաորը չինու մալինին օ պիր
ուճուճա գատար իմրար կլէմիշտի: Պու մարգօ բօլօ, Գալայի
թապիր կլէտիլի պէջիւք խանըն հիւքիւմէթինտէ Եիւմի պէշ
սէնէ միւտտէթ իգամէթ իտիւպ, վէ մարիֆէթի վէ քնարկիւ
զարըղը իլէ քիմէնին մալիք օլամաորը մէրթէպէտէ մալ մէ
լալ վէ ալթուն վէ միւճէվհէր սահիպի օլտուգտան սօլրա, վի
լայէթի օլան վէնէտիկէ ալտէթլէ պագայը Էօմրիւնիւ քէմօլը
իսթիլրահէթ վէ սաասէթը հալ իլէ կէջիւմէյէ գարար վէրմիշ
իտի:

2.

Պունճա միւտտէթի զուրպէթտէ կէ չիրտիքտէն սօլրա, վէ
նէտիկէ վասլ օլաուգտա պահթըն նէ մէրթէպէ կէնտինէ Ետիւր
օլտուղունու ագրապա վէ թալիւգաթընա պիլտիրմէզտէն Էվ
վէլ, անլէրին ֆէյլինի թէճրիւպէ իլէ աղնամաք միւրաու կլէյ
իպ, Էլի տէյնէկլի զարիպ գըյաֆէթինէ կիրէրէք պիր Էսկի
խուրճ խուրտէլէրինտէն քէրաքէ կլինուպ քօնագլարընըն գա
բուսունա կէլտի: Եգրապալարը տախի օլտուքճա զէնկին վէ
մալտար վէ մէմլէքէթ իչինտէ իսթըրըլու վէ միւթէպէր օլտուգ
լարընտան, խըզմէթքէարլէրի գաբուտա տէջլէ սէֆիլ գըյա
ֆէթլէ պիր ատէմ կէօրտիւքտէ, թաճիգ իտիճի պիր տիլէնճի
մագամընտա մէրսումու գօվալատըլար, վէ ֆիրեատ ու ֆիզանը
չամաթասընտան աղալարը տախի Եէթիչէրէք, հալիւ բէրիչանիյ
Էթլինի կէօրտիւքտէ արգալարընը չէվիւտիլէր: Պիչարէ զարիպ
պէն սիպին ամուճազատէնիզ իմ, պէն մարգօ բօլօյում, հալիմէ
մէրհամէթ իտին, լութֆ իտին տէյի նաֆիլէ չաղըրը չապալա
նրարը, անլէր թանըմաք իսթէմէյէրէք Եիւզլէրինի տէօնիւպ
սափու շուրլար իտի: Սարգօ բօլօ իսէ պունճա վարիէթ վէ Էմ:

վալ իլէ վէթանընա կէլիւ , ագրապա վէ թալիւ գաթընա խոէ-
 ճէյի իհսանլէրէ լիագէթլէրի վաթ մը տէյի է վէլճէ աննամագ իւ-
 չիւն պու . թէրթիլի տիւ շիւնմիւ շիւտիւ : Իմաի միւրաւորնա
 վասլ օլտուգտան պիր քաշ կիւն սօղրա թէրթիլի տէյի շալիրիւ ,
 վէ պիր ղէնկին հինտի հիւքմաւորը քրաֆէթիսէ կիրիւ , թա-
 թար խանըն քէնտինէ պախշ խլէտիի աղըր վէ իշլէմէ էլպիսէ-
 լէրի թագըլլ թագըշտըրը , վէ պիր ուլու վէ միւղէյիէն սէրայ
 տոթըն ալըպ պիր քաշ կիւն սօղրա օ նամքէ օր ամուճաղտտէլէ-
 րիի պիր ճէսիմ ղիաֆէթէ տափէթ խլէտի : Սուֆրաւորը
 պիլըուր վէ ֆաղֆուրի , վէ էլմաս իշլէնմիւշ ալթուն վէ կիւմիւշ
 գապլար իլէ մալամալ օլմաղլէ պուճա շաղշաղայա տափէթլիլէ-
 րիի կէօղլէրի դամաշլապ , հէյրան օլտուգլարը հալտէ Վարդօ
 բօլօ պիր քաշ կիւն ագտէմ ղարիւ պըյաֆէթիստէ գաբուլարը-
 նա կէլաիքտէ կիլտիլի խուրճ քէրաքէյի մէյաանա կէթիրտիւ ,
 բարէ բարէ քէստիլի կիպի , նէ պագարսըն օ էսիլի խուրտէլէր-
 տէն աէօրիւլէն էլմաս վէ ղիւմիւթ վէ եագուլթ վէ լալ իլէ
 սօֆրանըն իւթթիւ տալտու իսէ , օ ղաման աննատըրը օ ղարիւ
 ֆուգարանըն քիմ օլտուղուճու , վէ պու վէճհիլէ ալէմէ րէղիւ
 վէ րըսլայ օլտուգլարընը հիւս խոէրէք պաղըլարը հիճապլէրիս-
 տէն հէլաք մէրթէպէսինէ կէլաիլէր իսէ աէ , չիւնքի Վարդօ
 բօլուն միւրաւոր պուճարը ֆագաթ պիր թէրպլիլէ էթմէք , վէ
 ֆուգարայը խօրլայըպ չիյնէմէմէք իշիւն պիր նասիհաթ վէրմէք-
 տէն իպարէթ օլտուղուճուան , եինէ ճայիղ օլան հէտիլէլէրիի
 ղիյատէսիլէ վէրիւ մահալլէրիսէ կէօնտէրտի :

3.

Ընճագ Վարդօ բօլուն հինտտէն ալտէթի հափաթիսի , վէ
 կէթիրտիկի հատտէն աշըրը մալ վէ միւճէվէրաթըն սէյթի ,
 պիւթիւն Իթալիայա եայըլարաք , թամահիլէր վէ վուգուֆ-
 ճուլար հէր թարաֆտան էթրաֆընը մուհատէրէ խոէրէք , պուճ-
 ճա սէրվէթ իւ պահթէ նէ թարղ վէ նէրէլէրաէ մալլէք օլտու-
 ղուճու աննամագ իւղըն նիաղ խոէրլէրտի : Վարդօ Իօլօ պուճ-
 արըն իլթիմաւորըն գապուլ իտիւպ , Ըսիանըն թաճիւպէ շայան
 ղէնկիլիլիսին , պէյիւք թամթար խանըն ագըլտան խարըճ սալթա-
 նաթընը , վէ փայիթահալը օլան Գալայի եախսա Փէֆի շէհրինին
 ճէսամէթիսի վէ տիւնեսանըն էն պէյիւք վէ էն ղէնկիլի պէլտէսի
 օլտուղուճու հէր քէսէ այըլ այըլ նագլ խոէրտի , Քէզալլէր թա-

Թար խանըն հիւքիւմէթի քուրպինտէ Չիքանի նամ պիր տոտ
 օլուպ տէրունիտէ ալթուն մատէնի օլ մէրթէպէ պօլ տուր քի
 պիղիմ մէմլէքէթլէրտէ չաթըարա վէ տիվարարա թիմուր սաճ
 գարլատըղըմըլ միտիլիւ, օրատա տախի սէրայլարըն տիվարլէրի
 ալթուն սաճ իլէ գարլտըր, վէ թիւքէնմէզ էլմաա վէ միւ-
 ճէվէէրաթ մատէնի վար: Վէ էթրաֆընտա տախի սայիր ուֆադ-
 ատալար օլուպ, էօտ աղաճլարը վէ սայրը պահարաթ իլէ մէմու-
 տուր տէր իտի: Հասըլը ազ վագթ սարֆընտա Սարգօ քօլուն
 հիքէայէսի օլ մէրթէպէ պիւթիւն տիւնէայէ չալ օլուպ, օ
 գատար հալէպլէրի զուհր իթտի քի, օլ էսնատէ պատմա սէնա-
 աթը իճատ օլմամըլ իտիւկինտէն, պիր չօք սիւրէթ եազըպ
 տաղըթմաղա մէճպուր օլտու: Մնճագ օ վագթըն կէմիճիլէրինէ
 շունտան տախի զիյատէ զայրէթ վէ հալէս հասըլ օլուրտու-
 քի, Սարգօքօլը թաճիւպլիւ Չիքանի առասընըն ահվալինի նագլ
 իթտիքտէ, պիր տոտա՛ կէմի իլէ ագ տէնիլին ճիպիլթէրա
 պօղպընտան չըգըպ, վէ Մթլանթիք թապիր օլունան պէօյիւք
 (Պէիանոս ետիսօտ տըլ տէնիլինէ տուխուլ իթտիկտէ, պիր
 տիւզիլէ զարպ վէ պաթը թարաֆընա կիթտիլինտէ իւչ պէշ
 այտա հէր հալտէ Չիքանի տոտսընա վասլ օլուր տէր իտի:

4.

Իմտի մալիւմ տիր քի օ վագթէ կէլէնէտէք նէ էսկիլէրտէն
 վէ նէ տէ եէնիլէրտէն պիր քիմնէ տըլ տէնիլինէ չըքըպ էնկի-
 նէ տալմաղա ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի: Վէ էկէր գազաէն վէ
 ֆուրթունա իլէ պաղէն (Պէիանոսուն էնկիլինէ տիւշէն կէմի-
 ճիլէր տէ օլմուշ իտէ, ալտէթլէրինտէ օ տէնիլ հագգընտա էօլ-
 լէ տէհշէթլիւ շէյլէր նագլ իտէրլէր, էօյլէ հիսապըզ վէ էօր-
 ֆիւլիւ ճանապարհարը վար, էօյլէ պէօյիւք պօրալարը վէ ֆուր-
 թունալարը վէ տաղլար կիպի տալղալարը վար տէյի նագլ իտէր-
 լէր իտի քի, պու հատարը հուտուտուղ էնկիլինէ չըքմաղա քիմ
 սէ ճէսարէթ իտէմէգտի: Պազըլարը տախի տըլ տէնիլին ա-
 չըղընտա ճէսիմ գարալար կէօրտիւք, ամմա եա եանաչըլմազ
 սարպ քայալար ըտը եա տա եանաչըլտըքտա պուլուլթ կիպի
 տաղըլըպ կէօրիւնմէզ օլուրլար տէյու իճատ եալանլար իլէ թա-
 պանսըլ կէմիճիլէրի գօրգուտուրլար վէ ճէսարէթտէն տիւշիւ-
 րիւրլէր իտի: Վէ ճօղըսֆիա իլմի տախի օլ էսնալէրտէ փէք
 նագըս վէ գասըր պիր իլմ օլտուղընտան, հիւչ պիր կէմիճի օ

անէտէք պիտիլի մահալտէն ուզագ պիր տիւնեա օլուուզոււնու
խայալ իտէմէզ իտի . վէ տիւնեանըն իւչ գըլթասընտան էն քիւ
չիւյիւ օլան ետընըզ Լըրորա գըլթասը ճիւմէյէ մալիւմ օլմուշ
օլուպ Լըիա գըլթասընա կիտէպիլէն պիր գաչ եօլճու տախի, եիւզ
պին մասալ իլէ կէրի տէօնէրլէր իտի : Վէ Լըֆրիգա գըլթասընըն
սըճագ վէ հէրարէթի տախի օլ մէրթէպէ միւպալաա իլէ նագլ
օլոււնուրտու քի , ինսան կիտէմէզ վէ եաշայամազ գըլաա օլու
նուրտու : Հասըլը տէնիլէրտէն տախի ետընըզ ագ տէնիլ է
յիճէ մալիւմ օլուպ գըլըլարընտա օ վագըլթ տախի շիմոիքի կի
պի մէթին շէհիլէր , վէ ճէմիլէթիւ գասապալար վար իտի :

5.

Պու էսնատէ բուսուլա իճատը պիւթիւն Լըրորայէ մա
լիւմ օլմուշ օլմալէ ինսանըն ագլ ու գուարէթինէ եէնի պիր
մէյտան քիւշաա օլոււնուպ , նիչէ նիչէ աաարը խայրիլէյէ մա
վաֆֆագ օլոււնու : Պու միւսէննա ալաթա կիւվէնէրէք իլք
էվիլէ սպանեօլար ճէսարէթ էտիպ եէնի մէմէքէթլէր արա
մագ նիլէթիլէ , պոււնճա տէհչէթիւ մասալար նագլ օլոււնան
() գիանուսուն էնկինլէրինէ տալմազա պաշլասուլար , վէ պիր գաչ
սէնէ զարֆընտա հէր պիր տէֆասընտա , Լըրորա գըլըլարըն
տան վիյատէճէ վէ աշըլարագ իլք էվիլէ Գանարիա թապիր օլու
նան աաալարը պուլուուլար քի , թօփրաղընըն միւնպիթիկի վէ
հալասընըն լաթիֆիլի ճիհէթիլէ տիւնեատէ պինագիր պիր մա
հալ օլուպ , գանարիա գուշէրի տախի իպթիտատէ օրասէն
Լըրորայէ կէթիլիլմիշ տիր :

Փորթուկէզ գաբտանլէրի տախի սպանեօլէրտէն իպրէթ ա
լարագ էնկինէ սէֆէր վէրմէյէ պաշլայըպ , վէ իպթիտա պիր
քիւմէ աաալէրէ թէսաաթիֆ իլէյիւպ , աթմաճա գուշու զու
յէթ չօք օլուուզոււնտան , օ աաալարա աջօր թէսմիլէ իլէտի
լէր : Փորթուկէզլէրտէն էվիլէ հիչ պիր քիմսէ Լըրորանըն պա
թը թարաֆընտա պու գատար աշըղա չըքամամըշուր :

6.

Պու էսնատէ պիրինճի յէան նամ փորթուկէզ գրալընըն
տէօրտիւնճիւ օղու Բրէնա Լըրի , Լըթմանէյէ վէ մէմալէքի
շարգիլէյէ սիահէթ իտէրէք Հինտիստանըն զէնկինլիլինի վէ ալ
թուն վէ միւճէվհէրաթըն քէսրէթինի պագը եօլճուլարտան

տիյնեմիշ օրմողիլէ, մէմլէքէթինէ ավտէթինտէ Լւրորքտաւն
 Հինտիստանէ տէնիզտէն պիր եօլ արամագ գայտընա տիւշմիւ-
 շիւտիւ : Պու գրալլատէ սայիր ագրանիլէրի միսիլու, սերայ-
 լէրէ մախսուս օրտն կէտնակէտն սէֆտաթտէն սարֆը նազար իւ-
 տէրէք, օ ասիրտէ մէշհուր օլտն իլիմարար, վէ միւնէճճիմ-
 լէր, վէ մէհարէթլիւ գարտանլէր իլէ միւպահէսէյէ կիրիշէ-
 րէք, Հինտիստանէ տէնիզտէն պիր եօլ պուլմաք մատտէսինին
 միւմբին օլաճաղընը տէրք վէ Ֆէհմ իլէտիքտէն սօղրա, պիր
 ուֆագ տօնանմա թէրթիպ իտիւպ, () Էիանոսուէն ճիւնիւպ
 (հարաւային) թէրաֆընա սէվգ իլէտի : Լանայի բահտէ իլք
 էվլէլ Լ'ֆրիգա գուրպինտէ Լէշիլ պուրուէն թապիր օլուտն
 ատալարը պուլաուլար քի գայէթ չիմէնգար մահալլէր տիրէր .
 պիր ալ տահա իլէրիլէյիւպ պիր պէօիւք Ֆուրթուէնա իլէ Սա-
 տէրա թապիր օլուտն իւշ ատալարըն սէվահիլլինէ տիւշտիւ-
 լէր : Պու ատալարըն հալսար տախի գայէթ լաթիֆ, վէ գատի-
 մի պիր նէվպահար հիլէթինտէ օլուպ, օ վագըթ զիյգըմէթ
 աղաճլար վէ օրմանլէր իլէ մէմիւ օլուպ, շիմտի տախի պաղլար
 վէ պաղչէլէր իլէ տօնանմը մահալլէր տիրէր : Պու վէճհ իլէ
 Լ'ֆրիգա գըլըսընտան պիրալ տահա իլէրի վարտըքտա բուլի տէր-
 ետտէ վաֆիր վէ չէթին քայալորա թէսատիֆ իտիւպ, հէմ
 Լ'ֆրիգա գըլըսընըն չէօլ վէ ինսանըզ գըլաւ իթտիրլէրինտէն ,
 հէմ տէ իլէրիւ վարտըքճա սըճաղա տայանըմազ զտնն իլէտիք-
 լէրինտէն, կէմիլէրին գալաֆաթլարը աչըրը, վէ չաթլայըպ սու-
 ալըր տէյի գօրգուպ կէրիյէ վէթանլէրինէ ավտէթ իլէտիլէր :

7 .

Սէգըիւր Լէշիլ պուրուէնա փորթուկէզլէր այագ պասմազ-
 տան էվլէլ, Լ'ֆրիգանըն արապլէրինէ տայիր Լւրորքանըն մա-
 լիւմաթը օրմայուպ, բուլի զէմինտէ սիեահ ատէմ տախի պու-
 լուտնաճաղը քիմէնին իւշյալ իթտիկի չէյ տէյիլ իտի : Փորթու-
 կէզլէր պու գըլթագ սաչը, եասսը պուրուէնլու սիեահ ատէմ-
 լէրի կէօրտիւքտէ Ֆէվք էլ զայէ թաճիւպ իտիւպ, ինսան ճին-
 սինին պիր պաշգա սօյու օլտուգլարընը իտրագ իտէմէլէրէք,
 սիեահլըքլարը իգլիմին սըճագ վէ հարարէթի թէյսիրինտէն
 տիր տէյի գըլաւ իլէտիլէր :
 Սումայիլէյհ Բրէնա Լնրիտէն սօղրա եինէ Փորթուկէզտէն Պար-
 թէլէմի Տիազ նաՄ պիր քիմսէ զուհուր իտիւպ, սէլէֆլէրինին

նապէս իրէտիկի միւշկիւրած վէ մուխաթարայը պիր շէյ երինէ գօմայարապ ճիւմէտէն իլէրիւ կիթմէյի միւրաստ իյլէտի : (Օ) Էս նատէ եահուտիլէրաէն վէ մաղըրպլէրաէն , աֆրիգանըն իչ թարաֆընա կիտիւպ , ետպանիլէր իլէ , ապանող , վէ ֆիլ սիշի վէ պահարաթ , վէ պաշլըճա պաղը աֆրիգաըմապ լարընըն տաղլարտան ինտիրաիկի գումալթընը ախղուիթասը իաէն վարիտի : Տիազ աֆրիգա գըրլարընա տայիր պուշկարտան պաղը շէյ էջրէնիպ պիր գաշ կէմի իլէ եօլա բէվան օլտու , վէ ճիւմէտէն էվիլէ խաթթը իսթիվայը (հասարակած) եանի տիւնէանըն օրթասընը կէչտի վէ էօթէ թարաֆա վապ օլտու : (Զ) Իաննօտուէն պու թէրաֆընա քէսկին ֆուրթուշտար , վէ շէտիա պօրալար էքսիք օլմաաղընտան Տիազ հատարգ հիտապըգ մուխաթարալարտան գուրթուլարապ աֆրիգանըն նիհայէթինէ վապ օլտու իսէ տէ , օրտաա տաիի տէնիգ զայէթ չըրփընթըը օլտու գուշտան , վէ կէմիլէրիւ նին պիր իրիտի զայ օլմուշ խտիւկինտէն , պուրուշու յոէօնէմէյէրէք օն ալթը մահ զարֆընա Լըրոբայէ ավտէթ իթմէյէ մէճպուր օլտու : (Է) Էսնատէ Փօրթուկէզ գըրալը օլան յէան , Տիազը քէմալը հիւրմէթ վէ բիայէթլէ գապուլ խտիւպ , կիրիֆթար օլտու գլարը գաղա վէ մուխաթարալարըն հիքեայէսիւ նի տրգգամթլա տիյնէտիքտէն սօղըա վաֆիր աթիէ վէ իհտան իյլէտի : Վէ աֆրիգանըն էօթէ թէրաֆընա տէօնլարալիւ հալտէ , Հինտիտանէ եօլ պուլունաճաղը մէմուլ խտիւկինտէն տէօնիլէճէք պուրուշա իմի պարիլտի : Վէ պու վէճհիլէ մէրուճ Պարթէլէմի Տիազ ինսան գալմիլնէ վէ կէմիճիլէք սէնաաթընա պէօլիք պիր իրգմէթ իթտի իսէտէ Հինտիտան եօլուշու պուլմապ շէրէֆի եինէ ախէրինէ գըմմէթ օլտու : Իշթէ պէօլէ էն մէշուր կէմիճիլէր Հինտիտանէ եօլ արամապ գայալընա իրէն , պիր առամըն ագլը իլէ տէյիլ Հինտիտան իլա պիւս պիւթիւն եէնի պիր աիւնեա պուլունմանըն վազթը կէլմիշտի քի զկըրտէ թարիֆ իտէճէյիլ :

8.

(Օ) Էսնատէ Լըրոբատէ շիմտիքի կիպի եօլճուլարըն բահէթի իչիւն լըբանտալար վէ միսաֆիրխանէլէր պուլունմայրպ , աիւշամ օլտու գտա , եօրուլան եօլճուլար թէստիֆ իթտիլէրի պիր մանասթըր քարուստնու չալըպ , եապանճը օլտու գլարը թէպէլէն իյլէտիքտէ օլ կէճէ օրտաա արամ վէ իգամէթ խտէրլէր

վէ քէնտիւրինէ տայիմա իզէթ վէ իբրամ օլուրտու : Եւտի
Սպանիանըն, Լնտալուզիա նամէյալէթինտէ Բալուս նամ շէհրին
քուրպինտէ քեային պիր մանաստըրն քաբուսուսու, եա
նընտա պիր չօճուք իլէ պիր առէմ զայէթ պիր քարանլըք
կէճէտէ չալըպ եանընտաքի չօճուք իշին քաբուսուտան պիր
ազ էքմէք վէ սու թալէպ իյլէտի : Պու եապանճի զայէթ եօր
դուն վէ միւքէտտէր կէօրիւնիւրտի, քըյաֆէթճէ պոյաղը պիր
ֆուգարէտէն ֆէրգի օլմատըղը հալտէ, լէհճէ վէ հարէքէթին
տէ միւշահատէ օլունան ճէլալէթ, վէ լիսանընտա օլան պիւ
լաղէթէ նազարէն, քիպարտան պիր քիմսէ օլտու դու աննաշը
լըրաք : Սանասթըրըն պաշ փափասք օլան Դուան ֆէրէղ թէսա
տիֆլէ օրատան կէչիպ, պու եապանճընն թէմքին իւ վագարը
նը կէօրտիւքտէ պիր պոյաղը առէմ օլմատըղընը հիսս իաէրէք
կէճէ մանաստըրտա գալմասընը վէ էվտուր իլէ պէրապէր նէ
գատար միւտտէթ իսթէրսէ արամ վէ իգամէթ իյլէմէսինի
թէքլիֆ իթտիքտէ, եապանճը քէմալը թէշէքքիւրլէ պու բա
յէթի գապուլ իտիւպ, իշթէ պէյլէ պիր թէսատիֆ էվլէլ
Սպանիառա վէ պատէհու պիւթիւն տիւնէտտաաղիմ վուգուա
թա վէ թէպտտիւլթէ միւճիպ օլտու քի պէր վէճհը աթի թա
րիֆ վէ պէյան օլունաճագ տըր :

Պու կէճէլէյին Բալուս մանասթըրընա տիւշիւպ միսաֆիր օ
լան քիմսէ Բրիստօֆ Բօլոմպ իտի : Լաշը կէնճ իքէն սաշարը ագ
պապ օլմուշ, վէ լէհճէսինին հիլէթինտէն, էնտիշէի տէրունի
քօլայ աննաշըլըրտը : Լնշամ օլուպ թաամա օթուրտուքլըրնտա,
պաշ փափաս շու զարիպին տէրտի նէ իսէ ազնայըդ, պիր չա
րէ տիւշնէմէք նիլէթիլէ : նէրտէն կէլիպ նէրէյէ կիթտիլինի
սիվալ իյլէտիքտէ, Բօլոմպ քէմալը սաֆիլէթը քալա իլէ թէք
միլ հիքէայէ վէ սէր կիւզէլթէսինի, վէ նէ սէպէպլէ Սպանեայա
կէլմիշ օլտուդունու պաշտան պաշա նագլ իյլէտի :

9.

Բրիսթոֆ քօլոմպ օլ էսնատէ գըրդ եաշընտա իտի : Քէն
տիսի Ղէնօվատէ աօղմուշ օլուպ, օ վագթլար ճինիվիղէր Լըբու
բա միլէթլըրինին ճիւմլէսինտէն զնատէ թիճարէթ վէ տէրեա
սէֆէրլէրի իլէ մէշուլ օլտուգլարընտան պու տաթի սայիր
հէմէհրիլէրի միսիլիւ կէնճ եաշընտա կէմիճիլըք վէ եօլճուլու
ղա հալէս վէրմիշ իտի : Հաթտա տահա թըֆըլ չօճուք իքէն

էն պէջիւր էլէնճէսի աղաճառան կէմիլէր եարբայ սուտա կէզ-
տիրմէք օլուպ թահսիլ վէ թէրպիյէ վազթը կէլտիքտէ , կէմի-
ճիլիյէ միւթալիք իլիմէրին քեաթֆէսինի թէքմիլ իլէտի : Ան-
ճաք պաւնդարտան ղկտտէ կսկի եօճուլարըն հիքեայէլէրինի ,
վէ չէքտիքլէրի մէշադգաթ վէ կիրիֆթար օլտուգլարը մուխա-
թարալար , արայըս սօրուպ լաւէնգաթի տիյնէմէք իսթէրտի :
Խուսուտիյէ Սարգօ բօլուն հիքեայէսինէ ֆէվք էլ զայէ թա-
ճիւպ իտէրտի , վէ քիթապընը սաթըն ալաճագ գատար ազ-
ճէսի օլմատրընտան , զահմէթի էսիրկէմէյէրէք պիր սիւրէթի-
նի քէնտի էլ եաղըսը իլէ չէքիպ տայըմա եանընտա թաչըրտը :
Այգքիւր վէնէտիկի պապիրկեանըն թարիֆ իլէտիյի Չի-
փանկօ ատաք , վէ տէրուէնտէ պուլունան ալթուն վէ միւ-
ճէվնէրաթըն քէսրէթի իսաթընտ կէլտիքճէ , քէնտիսի տախի
սէլէֆլէրի միսիլիւ ուզագլարա կիտիպ օ խաղնէլէր մէքեանը
օլան ատաքը պուլմագ հավէսիյէ եանար թուլթուշուրտու : Եա-
չը արթորքճա հավէսի տախի ֆաղլա պուլուպ , պու թաճիւպ-
լիւ մէմէքէթլէրէ կիւն օլուր էլպէթ պիր եօլ պուլուրում գըլատը
իլէ վալիտէ վէ փէտէրինտէն կէմիճի օլմագ իչիւն բուխսաթ սի-
թէտի , վէ աղ վազըթ իչիտտէ ուսթատ վէ չէօհրէթլի պիր կէ-
միճի օլուպ , տէնիղ , ֆուրթունա , գայա , կէմի բարալանմատը ,
Օգիանտուն ճանաւարալար կէօղւանէ հիչ պիր չէյէօրիւնմէտի-
յինտէն , էէնի էսկի ֆիքրինտէ սապիթ օլարագ , գըրալարըն
սիրիկէ միւրաճաթ իթմէք , վէ պիր քաչ կէմիյէ մալիք օլա-
րագ , Սարգօ բօլուն թարիֆի իւղը տայըմա պաթըյա տօղ-
րու թէվէճճիւհ իտիւպ կէրէք ալթուն մէքեանը օլան Չիփանկօ
ատաքընը վէ կէրէք պէջիւք թաթար խանը (հիւքիւմէթինի
պուլուպ չէրիֆ վէ սերվէթ էտինմէք միւրատ իթմիչ իտի :

10.

Պու էսնաաէ ճինիվիլլիլէր պիւթիւն պիւթիւն թիճարէթ
վէ աիզուիթա իլէ մէշղուլ օլտուգլարընտան հէմչէ հրիլէրի օլան
Քօլմպօսուն թէսափիւր իլէտիկի պու տղիմ վէ մէնֆաթլու
ումուրուն ֆէհմինէ վարամայըպ ղիհն սարֆ իթմէք տախի իու
թէմէտիլէրինտէն , պէջիւ պիր ումուրու խայըլէնին հուսու-
լինէ վէթանընտան պիր հիմմէթ վէ մուալէնէթ կէօրէմէյէճէ-
յինի Քօլմպօս էլիտէն ալնատգրտան սօղըտ , պիր քաչ սէնէ-
տէն պէրիւ փօրթուկէզլէրին Հինտիստան եօլունու արամօք

իշին ու զագլարա կիթաղբլբի վէ պու միտիլիւ եօլճուլարու օլան սիանէ թ խաթըրնա կէլէրէք, կիտիպ վօրթուկէզ գրալը իքինճի լանըն ալազընա տի շիւպ թէսավիւր խլէտի'ի խալլու մաս լահաթա մուամլէնէ թ խլէմէսի իշիւն նկազ իթմէյէ գարար վէրտի : Իմտի Փորթուկէզէ վասլ օլուպ, գրալէ հալիւ քէւ ֆիէթի իֆատէ իթտիքտէ, գրալըն վազիֆէսի օլմատըղընը կէ օր տիւքտէ զայէ թ միւքէտէր օլուպ, հաթաս վիւքէլա վէ միւթէ պէրանտէն հէր քիմէ նագլ խլէտի իսէ պուճու գահգահալա ալլապ ազլընը զայ իթմիշ պիր տիվանէ եէրինէ գօրլար իտի : Պէօլէ պիր սօուգ մուամլէնէ հէր քիմէ վագի օլսա զայրէթինին շիտ տէթի թէսկին օլաճաղը աշիքեար տըր : Ենճաք Քօլօմպօս միսա լի ալիճէնապ պիր քիմնտէ պու միտիլիւ կէլիճի մումանաթ տէն գաթը իւմիտ իթմէյէրէք պիր տէ պիր Սպանիալա հիւքմ իտէն քաթուլիկ գրալլարնա տիւշիւպ, քէնտինէ պիր գաչ կէմի վերմէյէ բաղը օլուլլար իսէ պէտէլինէ եէնի եէնի մէմլէքէթլէր հատտ իւ հիսապէ կէլմէզ վարիյէթ էտա իտէճէկինի վատ պիր լէ, միւրաճաթ խլէմէկէ գարար վէրիպ, իճրասը զըմընտա օղլու իլէ պէրապէր Սպանիալէ կէլիպ, պալատէ նագլ խլէտիյի միզ վէճճ իլէ, Բալօս մանասթըրընտա արամ վէ իգամէթ խլէմէքտէ իտի :

Սանասթըրըն պաշ փափասը Դուան Փէրէզ իլիմտար վէ տի բայէթլիւ վէ ճօղրաֆիայէ կէրէյի կիպի աշնա պիր զաթ օլուպ, տըշ տէնիլինտէն Բալօս լիմանընա կէլէն քիաֆֆէի գաբտանլար իլէ իւլֆէթ իտէրէք սիահէթլէրինի, վէ թաճիւպէ շայան հա վատիսլէրինի նագլ իթտիրիպ տըգգաթլէ տիյնէմիշ ալիմ պիր քիմնէ իտի : Իմտի ճինիվիլի Քօլօմպօսուն թէսավիւր բուճու տախի իշիթտիքտէ, պէօլէ պիր ազիմ վէ թէհլէքէլի ումուրու տիւշիւնէն առամըն էլպէթ իճրասընա տախի գուտրէթի օլուր տէյիպ, ախէր ագըրըզ քիմնէլէր միտիլիւ Քօլօմպօսուն պու էֆ քեարընը ըէտտ իթմէտիքտէն մատտա տէվամ իթմէտինէ ճէսա ըէթ վէրտի, վէ էլպէթտէ պիր նէթիճէյի խալիյէյէ մուվաֆֆաք օլուրսուն տէյի զայրէթ վէրիպ, վէ օղլու Տիէկօու մանասթըրտա թէվգիֆ իտիւպ, Քօլօմպօսուն Սպանիա գրալի իլէ կէ օրիւշտիւր մէք իւզըն Սէրայ խատէմէլէրինտէն պիր տօստունա տախի պիր գուվվէթլիճէ թավսիյէ եազտը : Քօլօմպօս եէր զարիպի օլուր զուճտան, պաշ փափասըն պու հիմմէթինի քէմալը թէշէքքիւր լէ գապուլ իտիւպ, Սպանիա գրալը Ֆէրախնանտօ, վէ գըրալի-

չափ Իգուպէլ օլ էսնատէ Գօրտօվա շէհրինտէ իգամէթ իլէտիկէ
լէրինտէն, օղլու վէ վէլինկլմէթի օլան պաշ փափառ իլէ վէտա
իլէտիքտէն սօղրա օլ պէլտէյէ րէվան օլտու :

Պագիի պալա քէֆ :

Ս Օ Ն Հ Ե Վ Լ Տ Ի Ս Ե Թ

Տէվէթը ալիյէ իլէ Լսթրիա տէվէթի մէմուլքի տրաւընտտ
պուլունան քարա տաղ, վէ էհալիսի 150 սէնէտէն պէրիւ պողը
իմթիպալմէ վիր տէսթը սալթանաթը սէնիէտէ պուլունուպ,
հէր մահարտէ ճէպէլ ահալիսինէ մախսուս օլան վահշիէթ, վէ
սէրքէշի, վէ սէրպէսիէթիիսթ իքլալիյէթէ օլան մէյլանը թապիի,
վագթ վագթ պուլնլարտա տախի զահիր վէ նիւմայան օլուպ,
ֆէքքը րապըդէ իթաաթէ տավրանակէլմիշէր իսէաէ, 1717 տէ
քէօրիւլիւ Նիւման փաշա, վէ 1707 տէ Սիլհատար Սէհէմմէտ
փաշա, վէ իլէրիւտէ վիւզէրայը սայիրէ մարիֆէթիլէ քապլէի
գապթ վէ իթաաթէ էտիալ գլընմըշլար : Սուախտարէն տախի,
եանի կէնտիւլէրինէ պէյ մագամընտա հիւքմ իտէն Սլապիֆալարը
թէպտիլինտէն պէրիւ պաղը շիւպհէլի վէ սէրքէշիք ալամէթլէ-
րի միւշահատէ օլունտու զունտան, Պսնա ճանիպինտէ իգամէ-
թէ մէմուր օլան բուժ իլի օրտուսու ֆէրիքեանընտան Իպրահիմ
փաշանըն, եէտի թապուր փիստէ, վէ պիր ուլայ սիվարի վէ 1500
նէֆէր պաշը պօղուք ասկէրլէ քարատաղ հուտուտինէ աղիմէթ
իթմիշ օլտուղու իսթիլիպար գրընմըշ տըր :

— Պապը սէրասկէրի մէմուրանը միւթէ հայդանընտան Սէհ-
մէտ Լթա պէյ հաղըթլէլէրի կէշէն նոյեմբերին 24 իւնճիւ բա-
ղար իրթէսի կիւնիւ Սուխպիրի սուբուր վաքօր ֆրգաթիյինէ
րաքիպէն, մէմուրիէթը մախսուսէ իլէ թոււնուս ճանիպինէ
աղիմէթ իլէմիշ տիր : Ելալէթը մէզպուրէ վալիսի պուլունան
Լհմէթ փաշանըն խաաթալըղը պուլնտան ագտէմ իֆատէ օլուն
մուշուտու, միւշարիլէյհ վէֆաթ իթմիշ վէ Ինկիլիզ վէ Պրան-
սըզ տօնանմալարը թոււնուս սուլարընա կիթմիշ տէյիւ հավա-
տիա գրընմըշ իսէտէ, սահիհ օլմատըղը մուախիսարէն վիրիւտ
իտէն մէքթիւպլէրտէն աղնաշըմըշ տըր :

— Սաման պէլտէսի պիւթիւն Լնատօլունուս իսկէլէ վէ քա-
բուսու տէմէք օլուպ, թիճարէթճէ իֆրաթ էհէմիէթի օլտու :

զունտան, սէֆինէլէրին սէլամէթլէ մուրուր վէ ուպուր խլէ մէսի իշիւն պէլտէի մէզքիւրէ փիշկեահընտա պիր լիման եաւրըմաւոր, վէ քերվան վէ էմթաա վէ եօջանըն տախի հուզուր վէ րահէթլէ սամէտ շիւա խլէ մէսի իշիւն թօգաթ պէլտէսինէ եանի շիմախլիք քըք սաաթլըք մէսաֆէյէ պիր ճատտէ աջըմաւոր քարարկիր օլուպ, միւճիպինճէ միւհէնտիսլէր իրսալլլէ քէշֆ օլունմուշուտու : Սուախիարէն վիրիւտ իտէն թահրիրաթէ նաւադարէն, գայմագամ ֆայիք էֆէնտի, վէ մայէթինտէ օլան մէհարէթլը միւհէնտիսլէր մարիֆէթլլէ շիմախլիք ճատտէի մէզքիւրին թանդիմինէ պաշանըմք օլուպ հաւալար էեամ վէ միւթէտիլ օլուզու հալտէ, Սայիտէ գատար խիթամ պուլաճաղը իսթիսպար գըլնմըշար :

— Պաղտատ վէ Սուսուլ էյալէթլէրինտէ արապլէր թուզէան իտիւպ, տախթանէտէն Պաղտատ վալիսի նաապ օլունան Սէհմէտ րէշիտ փաշա իլէ սէլէֆի Նամըգ փաշայը մուհասէրէ խլէմիշլէր տէյու հաւալտիւ նէշը օլունմուշ իտէ տէ, խիլաֆ օլուզու րէս մէն իապէր վէրլիմիշաիր տէյիւ յուրնալ տը գօնսթանթլինօրըլ զագէթաօրնտա մուհարէր աիր :

— Վարքիրի պահրիէի շահաննին տախի պու սէնէլիք իսթիպ տալի վագթըր կէլմիշ վէ իճրայը իգթիզսուրնա միւսաատէ պուրուլմուշ օլմաղլէ մահը սապրքըն իկիրմի իքինճի ճումաա էրթէտի կիւնիւ, քեաֆֆէի վիւքէլսըր սալթանտթը սէնիէ հազըր օլուզըլարը հալտէ էվլէլա տէվլէթլը իսմէթլը Սալիտէ Սուլթան ալիէթիւշան էֆէնտիմիլ հաղրէթլէրի պիլ ճիւմէ Դահլատէկէան վէ սուլթանլէր իլէ, վէ պատէհու էվքէթլը գուտրէթլը էֆէնտիմիլ հազըթլէրի թէրսանէի ամիրէյէ թէշրիֆ վէ թէտարիք վէ թէզէին գըլնան գատըր ալիլէրինտէ արամ վէ իգամէթ իլէտիքլէրինտէն սօլըա րէսմը իսթիպտալէ մուպաշէրէթ օլունուպ, հուզուրու շահանէտէ 450 նէֆէր, վիլայէթլէրինէ կիթմէք իւզըրէ ազատ թէզքիւրէլէրինի ալըպ, իշլէրինտէն սէքսէն նէֆէրի թէզքիւրէլէրինի թէրքէ, թէքրար սանճագ ալթընտա պուլունմալէրինի արղու խլէմիշլէր : Սէ իշ պու րէսմը իսթիպտալ քէմալը նիլամ վէ արգագաթլէ իճրա օլունտուզու ագիպինտէ էինէ թէրսանէի ամիրէ տէրունինտէ ինչա օլունան չէշմէի ճէտիտին քիւշատի տուտը տախի հուզուրու շահանէտէ օգուշուպ, րէսմը մէզքիւր խիթամ պուլ-

մուշ, Վէ թէ շրիֆ վէ տվտեթը շահանեալ թօփար աթըրդ
վէ կէմլէր սանճագ տօնատըդ, եէ վմը մէղքիւրիւն ախշամընա
գատար իղհարը մէսէրրէթ խլէմիշէր տիր :

Արոր գաբու քէթիւտատը Սուլթար պէյ, վէ խարիճլէ
թէ շրիֆաթճըսը Քեափիլ պէյ, վէ կիւմրիւք միւտիւրի Նիզա պէյ
Նաբօլի տէվլէթինէ մախսուս օլան կիւմրիւք թարիֆէսինին
րույէթ վէ թէճէսիւսինէ մէմուր պույրուլարագ, հիւսնիւ լյ
ֆայը մէմուրիէթ խլէմիշ օլտուգլարընտան, նաբօլի գրալը Փէր
տինանտօ ճէնապլէրիստէն քէնտիլէրինէ պիրէր գըթա պրլանթա
գութու, վէ նաբօլի սէֆարէթի թէրճիմանը Արաճիանի վէ լն
թուան ալէսն, վէ թիւճարտէն Սանթօ Քիճօ նամքիմէ սնէ տա
խի մէմուրիէթը մէղպուրէ քօմիտիօնուկ տախիլ պուլունտուգ
լարընտան, դաթը շահանէ թարաֆընտան տախի պիլ մուգապէ
լէ մէրսումանէ քէղալէք պիրէր պրլանթա գութու աթիլէ վէ
րիւմիշ տիր :

Պրանտա մէմալիքի ալթը էյալէթտէն իպարէթ օլուպ լուի
Նաբօլի ոնուկ իմքէրաթօր նասպը հագգընտա հէր էյալէթտէն
գուրա աթըրլաճաղը մալիւմաիւր, վէ սէքսէն պիր էյալէթին գուր
ատը սայըրարք իմքէրաթօրուգու իսթէյէն շիմալէտէք եէտի
միլլօն իւչէիւղ օն իւչ պին, վէ իսթէմէյէն լքիւիւղ սէքսէն սէ
քիղ պին քիշի օլտուղու թէպէյիւն իթմիշտիր, պու պասպտէ սէ
քիղ միլլօնտան զիյատէ իմքէրաթօրուք իսթէյէն, վէ գըրգտա
պիրի իսթէմէյէն պուլունաճաղը աշիքէար օլմուշտուր :

— Լւսթրիա իմքէրաթօրու Պրանսուա ճէնապլէրինին Բրու
սիա գրալիլէ կէօրիւշմէք իւղըն մուախարէն Պէրլին ճանիպինէ
աղիմէթ իտէճէյի իշիտիլմիշ տիր :

— Բօմա ճոււմհուրիէթի վագթընտա, ահալինին մալ վէ ճա
նընա գատա իաէն զօրպարտան եիրմի եէտի քիշլինին շէրաաթը
կէօրիւլիւպ գաթլլէրինէ հիւքմ օլմուշ օլտուղունտան, պու
տէֆա Սէնէկալիա շէհրինտէ հիւքմիւ շէրաաթ իճրա օլունուպ,
ճիւմլէսի թիւֆէնիկէ թութուլարագ իտամ օլունմուշար, վէ
քէնտիլէրին տէ թէօվպէ վէ իսթիղֆար ալամէթի կէօրիւնմէ
տիքտէն մատա, հիւքիւմէթէ քիւֆր վէ խարֆէնտաղլըքլէ,

վէ սիղարա իչերէք մահալը գաթիկ կէլմիշ օլտուգլարը թաա.
ճիւպէ շայան պիր քէյֆիկէթ տիր :

Շ Ի Ի Ր

Մէջիտի թէհաֆուզ քէթեպէրիստէն կիրալի Իպրահիմ Բախմէ Էֆենտիին
սէօյլէմիշ օլտուգլի Սաարը Ամ Թարիխի տիր :

Սաարէ կէչիւպ աալէմէ միհր կիպի վերտի ֆէր ,
Շէվգիւ մէսերրէթ իլէ տօլտու ճիհան սերթէսէր .
Սահիպի սէյթիւ գալէմ միւպնիի ճուտու հիմէմ ,
Լարֆը հայտար շիյէմ նատիրի էհլը հիւնէր .
Նազիմի միւլքիւ միլէլ միւֆիիրի սուպու տուէլ ,
Վըպլէի էհլը էմէլըիւշքիւ ֆէլէք տաաիկէր .
Բէյ իաէմէզ միւշթէրի գուվլէի թէտպիրինէ ,
Չարիւր հիւքմէրվէրի վալէ վիւ հայրան իաէր .
Հաշրէ գատար տէվէթը սերմէտը իգպալ իլէ ,
Սաարտէ Լալի իաէ հազրէթը Բէպպիւլ գաաէր .
Բաոիմէ իւշլէր կէլիպ սէօյլէտի թարիխինի ,
Շահը ճիհան միհրինէ պուլտու պիր Լալի կէօհէր :

1778

ԿԵՉԻՆ ԱՅԸՆ ՄԵՃՄԱՍԱՐԵՏԱ ՕԼԱՆ ՍԵՀՎԻԱԹ

Սահիֆէ 5 սաթըր 16 տա , 1780 շապան 11 — 1787 շապան 11
օլաճադ . Սահիֆէ 12 սաթըր 1 . օլտուգլարընը — օլտուգլարըն
տան օլաճադ . Սահիֆէ 13 սաթըր 16 . սրապալարը — էլպիսէ .
լէրի օլաճադ . Սահիֆէ 31 , 10 վէ 11 ինճի սաթըրըր եաղնըշ
օլուպ , Շամը շէրիֆ էյալէթի վալիլիկի , տէվէթիւ Լըգար
փաշա հազրէթէրինէ թէվճիհ գըլնմըշ տըր օլաճադ .

